

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

DR. META ZAGORC
PLES BREZ PLESNIH
DVORAN NE MORE
OBSTAJATI.

Ljubljana

**SPREHODILI SMO SE PO ZAKULISJU DRŽAVNEGA ZBORA. PRI SOLATARJU SMO KUPILI
LEDENKO ZA KOSILO, ZA PRIBOLJŠEK SMO SE NAJEDLI SLADOLED, ZVEČER
PA SMO SE ODPRAVILI NA KONCERT POD ZVEZDNIM NEBOM.
ALI STE ŽE IZRAČUNALI SVOJ OGLJIČNI ODTIS?**

06 Po kosilo v gozd in na travnik

Na prvi izvedbi Festivala nabiralništva smo spoznavali užitne divje rastline.

07 Osvežilna Čufarjeva ulica

V vročih poletnih dneh se lahko osvežimo pri novem pršilniku.

08 Dobrodošle, tačke!

V Pasji lepotilnici lepo uredijo vse vrste kužkov.

09 Srčno poslanstvo bele halje

Tinkari Srnovršnik, dr. med., specialistki ginekologije in porodništva, so izrekli priznanje bralci revije Viva.

10 Nova neprofitna soseska Rakova jelša II

V lepi soseski bo svoj dom našlo 156 novih najemnikov neprofitnih stanovanj.

11 Kolikšen je pa vaš oglični odtis?

Izračunate ga lahko z aplikacijo PSL.

12 Vaši odtisi za zelene spremembe

Z nekaj preprostimi ukrepi lahko zmanjšate svoj okoljski odtis.

14 Solatarce

Na osrednji ljubljanski tržnici je samo še ena ciza, na kateri iz Trnovega pripeljejo solato in drugo zelenjavo.

16 Prislunemo

Gluhi in naglušni ter gibalno ovirani drugače doživljajo naše mesto.

18 Ljubljancanka

Dr. Meta Zagorc je velikokrat oralna ledino z inovativnimi idejami in programi za popularizacijo plesa.

22 Za rajd ni treba daleč

Tako rekoč v mestu imamo urejene poti za gorske kolesarje.

24 Mehurčki sreče

Linlin Zhang iz Kitajske je osvojila Ljubljano s čaji z mehurčki.

25 Gremo na sladoled!

Za vas smo opravili težko nalogo in preizkusili obširno ponudbo slastnih sladoledov.

28 Obrazi iz ozadja

Predstavljamo ljudi, ki skrbijo, da lahko uživamo v lepota našega mesta.

33 Mikroprebivalke mesta - včasih tudi strupene

Cianobakterije so pomemben del ekosistema, lahko pa proizvajajo tudi strupene snovi.

34 Nepolitičen obisk

Ogledali smo si zakulisje državnega zbora, kjer se odvijajo pomembne stvari.

36 Malo društvo, veliko srce

Humanitarno društvo Nikoli sam skrbi, da starejši ne bi bili osamljeni.

38 Še na mnoga leta glasbe

Glasbena šola Ljubljana Moste - Polje je praznovala 75 let delovanja.

39 Največji športni dan v Ljubljani

Septembra bo v Tivoliju potekal prvi ljubljanski festival športa.

40 Šport, ki je obnorel svet

V Ludus Beach Parku v Črnučah lahko igrate padel, priljubljeno mešanico tenisa in skvoša.

42 Mesto utripa v ritmu poletja

Poleti se kulture lahko brezplačno naužijemo na ulicah, trgih in v parkih.

47 Tradicionalni ljubljanski štrukelj po novem

S pomarančnim štrukljem se lahko posladkamo v nekaterih ljubljanskih kavarnah.

Ljubljana

julij-avgust 2023

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Manuela Ela Piškur (podpredsednica), Maruša Babnik, dr. Tina Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senić

Urednica

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič in Špela Pfeifer

Foto na naslovnici

Miran Juršič

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

129.740 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana

Mestni trg 1

1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

HANA ČEFERIN

kuratorica in urednica revije ETC.

Živel dolgčas!

Čas poleti teče počasneje in v julijski vročini se še Ljubljana nekoliko počasneje vije po strugi. Večina ljubljanskih kulturnih prizorišč je poletne razstave otvorila maja ali junija ter vsaj za kratko obdobje poletnih mesecev ustavila svoje neutrudljivo kolesje, v katerem se vrtim tudi sama. Na videz se s tem ponuja čas za načrtovanje prihodnjih projektov, a naslovniki moje e-pošte so povečini že izpuhteli na dopust, moja sporočila odzvanjajo v eter, skupinske sestanke pa lahko odmislimo vsaj do avgusta. Ker trenutno sestavljam naslednjo številko revije ETC., ki se bo posvečala takim in drugačnim pogojem in načinom dela, razmišljam tudi o njegovih nasprotjih – o brezdeltu, dolgočasenju in lenarjenju, ki prijadrajo skupaj z visokimi temperaturami in s seboj prinesejo prijetno otopenost.

Dolgčas je zanimiv samostalnik, v SSKJ definiran kot stanje neugodja in nezadovoljstva, čeprav takšno definicijo le stežka sprejemem. V hitrem tempu današnjega življenja je dolgčas prek luksuz, o katerem pogosto razmišljamo kot o nečem, kar si privoščimo, kot bi bil sladoled v Maxiju. Prosti čas je dobrina, za katero si moramo odtrgati od ust. Danes ga razumemo kot protipol produktivnosti, biseru razvoja in najpomembnejši vrednoti 21. stoletja. Produktivnost je najizvrstnejša človeška lastnost, ki ločuje pridne od malopridnih in delovne od lenuhov, zato naravno sledi, da je dolgočasje na samem vrhu seznama sodobnih naglavnih grehov. Z njim zapravljamo čas, ki smo ga v imenu produktivnosti (ali zaslužka) zrelativizirali na monetarne

metafore – čas je dragocen, lahko ga prihranimo ali potratimo, na voljo pa je le v omejenih količinah. Rana ura je navsezadnje zlata ura, čas pa je denar, ki ga moramo skrbno varčevati, da se ne izteče.

Iz tega lahko sledi tudi, da si moramo dolgčas sami vzeti in s tem vsakodnevno opraviti majhno dejanje upora proti popolni predvidljivosti vsakdanjika. Seveda s tem ne mislim absolutne in dobesedne odpovedi delu – sociološka študija Marienthal, opravljena v letih 1931 in 1932 v mestecu južno od Dunaja, je pokazala, kako uničujoča je izguba dela (in dolgotrajni dolgčas) lahko za skupnost. A življenje brez dolgočasenja pomeni tudi ujetost v ustaljene vzorce, umanjkanje radovednosti, kreativnosti in zmožnosti asociativnega razmišljanja.

Zadnjih nekaj mesecev je v mojem spominu kot nekakšna meglica, v kateri so delovne obveznosti pogoltnile vse preveč manjših, vsakodnevnih zadovoljstev. Zato izkoriščam julij, najpočasnejši mesec v letu, za zavestno početje ničesar. Ljubljana skozi prizmo brezdolja postane drugo mesto. Na kopalnišče Kolezija pridem že navsezgodaj in se s sončnimi očali na ležalniku pretvarjam, da sem jetsetterka v stilu Chiare Ferragni. Ustavim se v Narodni galeriji brez pravega namena, eno uro postopam med umetninami in imam v glavu muzeja glavo peresno lahko. Na Špici ližem sladoled in opazujem nutrije, kot da imam za to ves teden časa. S kolesom se brez ciljno vozim naokoli, kot sem se nazadnje tistega celo večnost trajajočega poletja med srednjo šolo in prvim letnikom univerze. Kdaj, če ne zdaj?

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, ter v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Izključna cena: 2.260.000 €

Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²

Cena ne vključuje dwoodstotnega davka na promet nepremičnin, ki ga plača kupec.

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo 14., 21. in 28. julija 2023 na Zavodu RS za transfuzijsko medicino na Šlajmerjevi ulici 6. Več informacij na ztm.si.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

Ljubljana je osvojila nagrade za prispevek k višji kakovosti življenja

Ljubljana je prejela kar štiri mednarodne nagrade Liveable Communities 2023, s katerimi nagrajujejo mesta, ki z izvedenimi ukrepi in projekti pomembno prispevajo k višji kakovosti življenja.

Prvo nagrado v kategoriji projekti je prejel projekt MOL Trajnostna revitalizacija Ljubljane po meri ljudi: širitev in nadgradnja osrednjega območja za pešce proti vzhodu. Bronasto nagrado je v kategoriji celotno mesto osvojil Zavod za oskrbo na domu Ljubljana z medgeneracijskim projektom Urbano vrtičkanje z babico in dedkom, v kategoriji projekti pa sta bronasti nagradi prejela MOL s Četrtnim centrom Golovec in Mednarodni grafični likovni center s skupnostnim projektom Stara celina. V finale se je uvrstil še projekt Kinodvora Filmska srečanja ob kavi.

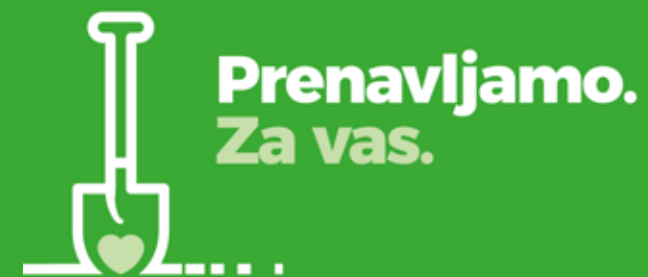
IZBERITE DREVORED LETA 2023

V Ljubljani, mednarodno priznanem mestu dreves, smo v zadnjih štirih letih izbirali drevo leta, letos pa izbiramo drevored leta. Predlaganje »kandidatov« za ta naziv tudi tokrat v celoti prepuščamo meščankam in meščanom, ki boste na koncu med finalisti tudi izglasovali zmagovalni drevored.

V Ljubljani je kar nekaj priljubljenih drevoredov, ki imajo edinstvene zgodbe ter posebno mesto v srcu prebivalcev in prebivalcev. Predlagate lahko drevored, ki je javno dostopen, ne glede na lastništvo. Pomembno je, da je nekaj posebnega, bodisi po svoji velikosti, starosti, cvetenju bodisi ima kakšen drug poseben pomen za predlagatelja.

Predloge zbiramo do 31. avgusta 2023. Več informacij in povezavo do obrazca za oddajo predlogov dobite na ljubljana.si/sl/aktualno/v-ljubljani-letos-izbiramo-drevored-leta.

Izmed vseh prispelih predlogov bo nato strokovna komisija določila finaliste, končno odločitev pa bomo znova predali v roke meščankam in meščanom, ki boste izmed finalistov izbrali drevored leta 2023. Slovesna razglasitev bo 10. oktobra, s čimer bomo tudi obeležili dan vseh, ki skrbijo za drevesa v mestih in so jim drevesa ljuba.

ZAPORI IŽANSKE CESTE

Ižanska cesta bo zaradi gradnje javne kanalizacije do predvidoma 31. decembra letos ostala zaprta od križišča z Jurčkovo in Hladnikovo cesto do Lahove poti ter od Lahove poti do križišča s Peruzzijevo ulico. Obvoz osebnih vozil in vozil do 3,5 tone je po Peruzzijevi ulici in Jurčkovi cesti, obvoz za vozila nad 3,5 tone pa po Peruzzijevi ulici in Dolenjski cesti. Dostop za lokalni promet je dovoljen po Mihovem štradonu in Lahovi poti.

Obvoz za avtobuse LPP poteka po Karlovški in Dolenjski cesti, Galjevi, Jurčkovi cesti in Peruzzijevi ulici.

DELNA ZAPORA CESTE V MESTNI LOG

Cesta v Mestni log bo zaradi gradnje komunalnih vodov in rekonstrukcije na odseku med ulico Pod bukvami in Vipavsko ulico za ves promet zaprta predvidoma do 20. avgusta 2023.

Obvoz je po Vipavski, Gerbičevi in Koprski ulici. Dovož na Mokrško ulico je mogoč samo iz ulice V Murglah. Mestni avtobusi med zaporo ne bodo ustavljali na postajališču Krimška.

Celotne informacije o mobilnosti in zaporah cest v Ljubljani lahko spremljate na našem portalu aktualnih prometnih informacij PROMInfo na prominfo.projekti.si/web.

POPOLNA ZAPORA GAMELJSKE CESTE

Do predvidoma 30. septembra bomo urejali kanalizacijo in sočasno še drugo infrastrukturo v Gameljnah. Dela potekajo na območju Srednjih Gameljnih pri gostilni Maček proti obračališču LPP linija 8. V tem času bo vzpostavljena popolna zapora, ki se bo pomikala skladno z napredovanjem del po lokalni cesti Šmartno-Gameljne-Črnuče.

Obvoz bo potekal po Obvozni cesti, Miheličevi cesti ter med avtocestnima odsekom Ljubljana Šmartno in Ljubljana Brod.

POLOVIČNA ZAPORA ZALOŠKE CESTE

Urejamo komunalno opremljanje Zaloške ceste na odseku med Potjo v mejah in Potjo na Labar, na območju do predvidoma konca avgusta velja polovična zapora.

DELNA ZAPORA TACENSKE CESTE

Po gradnji kanalizacije in obnovi Ceste vstaje ter Ceste Cirila Kosmača nadaljujemo obnovo javne gospodarske infrastrukture v Tacnu. Zaradi del bo do predvidoma 11. decembra 2023 za ves promet zaprta Tacenska cesta na odseku med Kajakaško cesto in Ulico bratov Novak.

Obvoz je po Miheličevi cesti in avtocesti med izvozoma Ljubljana Šmartno in Ljubljana Brod.

ZA VES PROMET ZAPRT DEL OPEKARSKE CESTE

Zaradi rekonstrukcije mostu čez Mali graben bo do predvidoma 30. novembra 2023 za ves promet zaprta Opekarska cesta na odseku med Stransko potjo in križiščem Poti na Rakovo jelšo s Cesto na Mesarico.

Obvoz poteka po Barjanski in Kopačevi cesti.

Mestna občina Ljubljana

JAVNI RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA NADARJENE
DIJAKE IN ŠTUDENTE IN JAVNI RAZPIS ZA
DODELJEVANJE KADROVSKIH ŠTIPENDIJ V
ŠOLSLEM OZIROMA ŠTUDIJSKEM LETU 2023/2024

Mestna občina Ljubljana napoveduje objavo javnega razpisa novih štipendij za nadarjene dijake in študente, ki imajo stalno prebivališče v Mestni občini Ljubljana, in novega javnega razpisa kadrovske štipendij za dijake in študente, ki imajo državljanstvo Republike Slovenije, za šolsko oziroma študijsko leto 2023/2024 na spletni strani ljubljana.si.

Podrobnejše informacije v zvezi s prijavo lahko dobite od 16. avgusta dalje v Odseku za upravljanje s kadri Sekretariata Mestne uprave MOL, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, ali na številki 01/306 44 53 ali na e-naslovu: monika.sterlek@ljubljana.si.

Po kosilo v gozd in na travnik

NINA KOŽAR

Gozdovi in parki našega zelenega mesta so zakladnica rastlin, ki jih lahko uporabimo pri zdravljenju, negi ali kuhanju. Vedeti pa moramo, da narava, ki nas obdaja, ni samopostrežna delikatesa, saj so številne od teh rastlin ogrožene ali zaščitene. Kako živeti z naravo, ne da bi porušili njeno ravnovesje, so spoznavali udeleženci prvega Festivala nabiralništva, ki se je s peštrim programom tik pred poletjem odvijal tudi v Ljubljani. Z izkušenimi nabiralci in gobarji so se lahko meščanke in meščani ter obiskovalci našega mesta odpravili na sprehod po Guncljah, Ljubljanskem barju in parku Tivoli, na Pogačarjevem trgu pa so lahko naslednji dan divje rastline še preizkusili v različnih jedeh in pripravkih.

Osvežilna Čufarjeva ulica

KAJA BENKO

Ste opazili, da je Čufarjeva ulica na delu med Miklošičevo in Resljevo cesto odeta v čisto novo, veliko bolj zeleno in prijetno podobo? Namesto parkiranih avtomobilov je zdaj tam območje za pešce in kolesarje, opremljeno s klopcami in drugo urbano opremo. V mirnem okolju lahko posedite v senci petih starih in še 13 na novo zasajenih dreves, ki jih dopolnjujejo trajnice in drugo zelenje. V vročih poletnih dneh je posebej mikavna tudi osvežitev pri novi fontani oziroma pršilniku, ki prijetno hladi okolico. Na MOL se bodo kmalu lotili še prenove Čufarjeve ulice na delu od Resljeve ceste proti Kotnikovi ulici in tudi tu bo dobila takšno podobo kot že prenovljeni del.

Dobrodošle, tačke!

NINA KREUZER

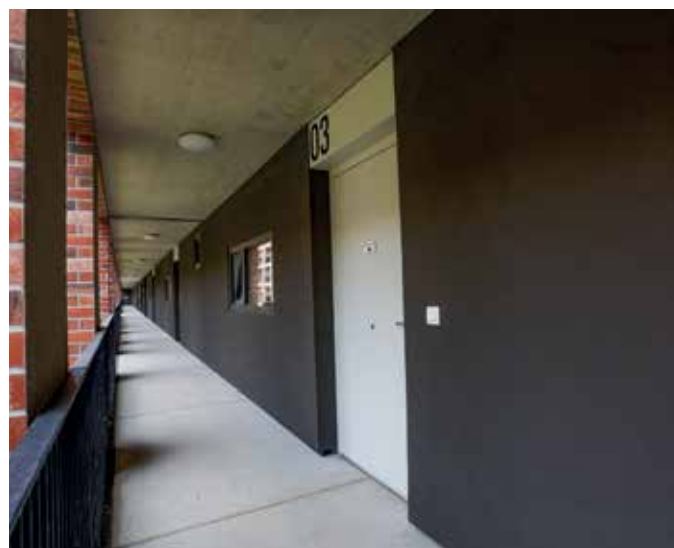
V salonu Pasja lepotilnica na Trgu komandanta Staneta 4 nas pričakata pasja negovalka Anika Jenko in prisrčen sveže počesan tibetanski terier Choyoung. Tu so dobrodošle vse pasme psov in tudi mešančki, ki potrebujejo temeljito umivanje, česanje, urejanje frizure in striženje krempljev. Njihova dlaka je po lepotnem tretmaju sijoča in dišeča, lastniki pa tudi kar sijejo od ponosa nad svojimi lepo urejenimi prijatelji. »Najpomembneje je, da se psi med urejanjem počutijo varno. To preprosto začutiš, ko svoje delo opravljaš z vsem srcem in dušo.« Če bi tudi vi radi svojemu ljubljencu privoščili lepotičenje z nežnim čohanjem, si oglejte njihovo ponudbo na pasjalepotilnica.si.

Srčno poslanstvo bele halje

ŠPELA KRAJNC

V akciji Moj zdravnik revije Viva, medicina & ljudje so bralci v kategoriji Moja ginekologinja letos izrekli priznanje Tinkari Srnovršnik, dr. med., specialistki ginekologije in porodništva, iz Zdravstvenega doma Šiška. »Zelo lepa potrditev dosedanjega dela, tako strokovnega kot osebnega,« nam je povedala priljubljena zdravnica, ki je že v osnovni šoli začutila svoje poslanstvo. Ponosna je, da živi in dela v državi z urejenim sistemom reproduktivnega varstva žensk. Poudarja, da ima pri nas pravico do osebnega ginekologa vsaka ženska od 13. leta dalje. S tem se ne more pohvaliti marsikatera druga razvita država, kjer vključno z vodenjem nosečnosti to delo opravljajo babice ali osebni zdravniki.

Nova neprofitna soseska Rakova jelša II

NINA FINŽGAR

Dom je mnogo več kot le fizični prostor, v katerem bivamo. Je zatočišče, kamor se vračamo po napornem dnevu. Je kraj, kjer se počutimo varne. Je gnezdo, kjer ustvarjamo spomine s svojimi ljubljenimi. 156 novih domov in ravno toliko priložnosti za nov začetek se je z junijem odprlo v naselju Rakova jelša II, stanovanjski soseski, katere investitor, lastnik in upravljalca je Javni stanovanjski sklad MOL.

V popisu investicijskih del sklada najdemo raznolike projekte: od najmanjših, ki so zagotovili le nekaj dodatnih neprofitnih najemnih stanovanjskih enot, do tistih največjih, kamor sodi tudi Rakova jelša II. A kot radi poudarjajo na skladu, je pomembna prav vsaka enota oziroma projekt. Vsaka namreč najemniku in njegovi družini omogoči varen najem, pogosto pa rešuje tudi hudo bivanjsko stisko.

»Zasnova soseske Rakova jelša II je bila izbrana na podlagi javnega urbanistično-arhitekturnega natečaja, sestavlja jo pet večstanovanjskih stavb in samostojna pritlična večnamenska stavba s prostori lokalne skupnosti, dvema poslovnima prostoroma in novo transformatorsko postajo, katere investitor je Elektro Ljubljana,« razlaga Aleš Tomažin, podsekretar za stanovanjske zadeve na skladu. Ob sprehodu skozi soseško, kjer ne manjka zelenih površin ter tlakovanih dvorišč za igro in druženje, si ogledamo podolgovate stavbe z opečnato fasado, ki obsegajo pritličje in dve nadstropji, pogled z višje ravni pa nam razkrije še ravno ozelenjeno streho. Poseben čar soseski zagotovo daje neposredna bližina Ljubljane in zelenega obvodnega pasu. Ob Poti na Rakovo jelšo je tudi urejen trg. Gre za skupen zunanji prostor za dogodke na prostem in druženje stanovalcev tako nove soseske kot prebivalcev v soseščini.

Ob vsem navedenem in splošno znanem velikem manku javnih najemnih stanovanj je bila po besedah našega sogovornika neučakovanost uspešnih prosilcev za omenjeno soseško velika. »To trdim na podlagi števila telefonskih klicev, ki smo jih prejeli v zadnjih mesecih, vse povezane s časovnico vselitve omenjene soseske. Prav tako smo bili pri podpisovanju najemnih pogodb in predaji stanovanj priča pozitivnim odzivom novih najemnikov. Želimo si in verjamemo, da bo soseska dobro zadihala,« še dodaja Tomažin.

JSS MOL UPRAVLJA 4546 STANOVANJSKIH ENOT ALI KAR 54 ODSOTKOV VEČ KOT OB USTANOVITVI LETA 2002.

Kolikšen je pa vaš ogljični odtis?

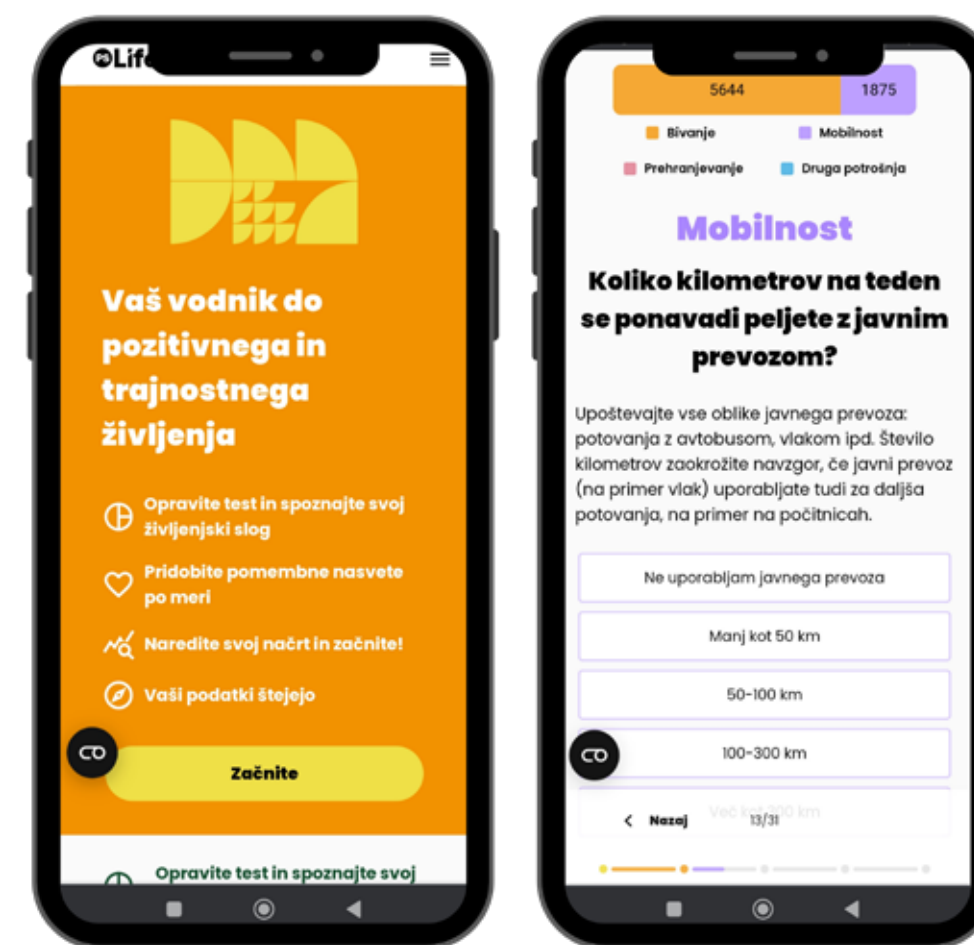
V zadnjih 12 mesecih je skoraj 200 Ljubljančank in Ljubljančanov sodelovalo pri razvoju spletne aplikacije PSL, s katero lahko izračunamo svoj ogljični odtis. Verzija alfa omenjene aplikacije je zdaj na voljo vsem.

LADEJA GODINA KOŠIR

Od maja 2022 do maja 2023 se je na šestih delavnicah Living Laba Ljubljana zbralo skoraj 200 meščank in meščanov, starih od 18 do 70 let. Cilj teh srečanj je bilo raziskovanje koncepta trajnostnega življenjskega sloga in sooblikovanje spletne aplikacije PSL. Na delavnicah so zanimivi gostje osvetlili različne vidike trajnostnega življenja. Med drugim so predstavili metodo pospravljanja KonMari, vpliv podnebnih sprememb na različne vrste ptic v Sloveniji in premierno tudi »trajnostni stand-up«.

Gre za projekt PSLifestyle. »Ključni del projekta je sooblikovanje spletne aplikacije PSL, kalkulatorja za izračun posameznikovega ogljičnega odtisa. Pri tem smo sodelovali z evropskimi državljani, ki so bili vabljeni na delavnice Living Laba,« pojasnjuje Meta Pezdir, projektni vodja pri Institutu za krožno gospodarstvo Circular Change. Dodaja še, da nameravajo informacije, zbrane prek spletne aplikacije in delavnic Living Labov, uporabiti za podporo nadaljnjim raziskavam in načrtovanju ukrepov za obvladovanje podnebnih sprememb po celotni Evropi. Želijo biti tudi navdih in opora za razvoj trajnostnih in zdravih navad za bolj kakovostno življenje.

Kot rečeno je glavni poudarek projekta na razvoju spletne aplikacije PSL, ki jo sestavljajo trije deli. Prvi je vprašalnik o življenjskem slogu, kjer odgovarjate na vprašanja v štirih kategorijah

– bivanje, prehrana, mobilnost in druga potrošnja – ter tako pridobite izračun svojega osebnega ogljičnega odtisa. V nadaljevanju se prikaže sto praktičnih nasvetov o tem, kako lahko izračunani ogljični odtis zmanjšate. Izbrane aktivnosti pa se nazadnje prikažejo v tretjem delu, to je v osebnem načrtu PSL, ki vam pomaga spremljati vaš osebni napredek.

Ampak kaj je ogljični odtis? To je količina izpušnih ogljikovega dioksida in drugih toplogrednih plinov, za katero je odgovoren posameznik ali podjetje oziroma organizacija. Ogljični odtis meri vpliv na podnebne spremembe. Ta vpliv merimo v tonah ekvivalenta ogljikovega dioksida in ga lahko izračunamo za dejavnost, dogodek, izdelke ter posameznike.

Projekt PSLifestyle, ki je prejel sredstva iz programa Evropske unije za raziskave in inovacije Obzorje 2020, presega meje Slovenije, saj zajema mrežo 16 konzorcijskih partnerjev iz osmih evropskih držav. Koordinira jih finski inštitut Sitra, slovenska partnerja pri projektu pa sta MOL in Circular Change.

Na Finskem je aplikacija dosegla že več kot 1,4 milijona uporabnikov

V Sloveniji smo si zastavili za cilj do leta 2025 doseči 45.000 uporabnikov. Pri nas je sicer povprečni letni odtis 5600 kg ekvivalenta CO₂ na osebo. Za primerjavo: na Finskem je 9800 kg in v Turčiji 4700 kg ekvivalenta CO₂. Naš skupni evropski cilj je do leta 2030 doseči povprečno 2500 kg ekvivalenta CO₂ na osebo na leto.

Obiščite spletno mesto lifestyletest.eu in si izračunajte svoj ogljični odtis.

Vaši odtisi za zelene spremembe

Seznam je nastal v okviru evropskega projekta PSLifestyle (pslifestyle.eu). V sklopu projekta MOL soustvarja inovativno spletno orodje, ki bo vir navdih za sooblikovanje trajnostnega življenjskega sloga po celotni Evropi. Več o tem pišemo na strani 11.

PREHRANA

- Kupujte lokalno in sezonsko.
- Privoščite si brezmesni dan.
- Uporabljajte stekleničko za vodo. Pijte vodo iz pipe.
- Hrano, ki ostane, porabite za novo gurmansko mojstrovino.
- Ustvarite si vrtniček in posadite zelenjavo.
- Uporabljajte nakupovalne vrečke iz blaga.
- Pripravite le toliko kave, kolikor je lahko popijete.
- Kupujte tudi hrano po znižanih cenah, ki je tik pred iztekom roka uporabe.
- Pospešite kuhanje z uporabo grelnika vode ter prihranite energijo in čas.

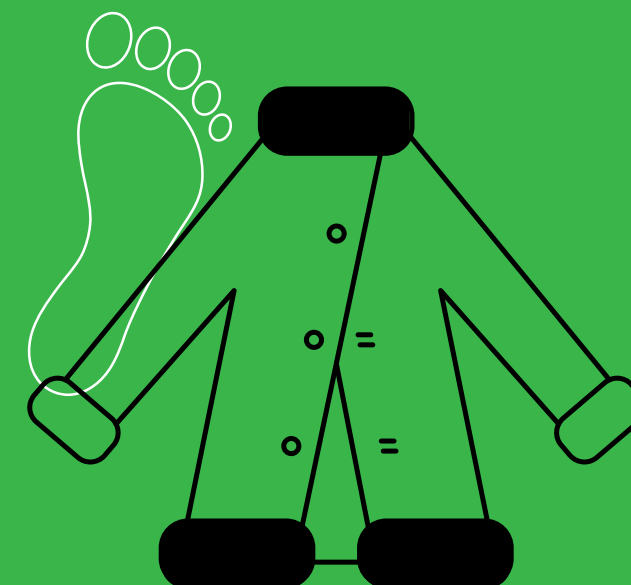
MOBILNOST

- Uporabljajte javni prevoz ali kolo, kratke razdalje pa prehodite.
- Premišljeno uporabljajte dostavo na dom.
- Razmislite, ali res potrebujete svoj lastni avto.
- Raziščite možnosti souporabe avtomobila ali skupne vožnje, da zmanjšate število vozil na cesti.
- Odpovejte se nepotrebni potem z letali.
- Nakupujte čim bližje doma in podprite lokalne ponudnike.
- Načrtujte počitnice v Sloveniji.
- Na potovanju se nastanite pri lokalnih ponudnikih.

BIVANJE

- Prihranite energijo in oblačila perite pri nižji temperaturi ter jih posušite na zraku.
- Nadomestite navadne žarnice z LED-svetilkami.
- Uporabljajte naravna čistila.
- Ugašajte luči, kadar jih ne potrebujete.
- Poskusite se oprhati v zgolj treh minutah.
- Spremljajte porabo vode.
- Izberite energetske učinkovite aparate.

DRUGA POTROŠNJA

- Kupujte oblačila iz druge roke in svoja stara podarite naprej, da tako podaljšate njihovo življenjsko dobo.
- Izberite oblačila iz trajnostnih materialov, kot so organski bombaž, konoplja ali lan.
- Sledite minimalističnemu pristopu k modi in si ustvarite vsestransko garderobo z manjšim številom modnih kosov, ki jih lahko poljubno kombinirate.
- Izogibajte se predmetom za enkratno uporabo.
- Včlanite se v knjižnico reči.
- Namesto stvari prijateljem podarite svoj čas in pozornost. Hvaležni vam bodo.

Solatarce

Pri Križankah prečkajte Zoisovo cesto in jo mahnite proti Trnovski cerkvi. Na levi strani Emonske ceste boste šli mimo zidu, za katerim se raztezajo zadnji ostanki znamenitih Krakovskih vrtov, kjer so nekoč rastle hrustljava ljubljanska ledenka in druge sorte solate, ki so jih solatarce vsako jutro s cizami vozile na tržnico, od tam pa so potovale na jedilne mize gospodinjstev po vsem mestu. Na osrednji ljubljanski tržnici je zdaj samo še ena ciza.

MIČA VIPOTNIK

Trnovčanke in Krakovčanke, ki so prodajale doma pridelano solato in drugo zelenjavo, niso marale, da jim pravijo branjevke, ljubše jim je bilo, če so jim rekli »solatarce«. Branjevke in branjevci namreč tedaj niso imeli svoje zemlje. Bili so poklicni prodajalci, ki so zelenjavo kupovali tudi pri Trnovčankah in Krakovčankah in jo potem prodajali naprej.

Zelenjadarice iz Trnovega in Krakovega, temu predelu Ljubljane so včasih po domače rekli Solatendorf, so v tržnem redu prvič omenjene leta 1826. Vsako jutro so v začetku samo ženske pridelke na trg prinašale v košarah, ki so jih nosile na glavi. Najprej so si na glavo nadele svitek in nanj postavile jerbas. Kasneje so zelenjavo naložile na cize, lesene vozičke na dveh kolesih, ki so jih začeli uporabljati konec 19. stoletja. Večinoma so z njimi vozile različne sorte solate in drugo zelenjavo, najprej na trg pred Mestno hišo, konec 19. stoletja pa se je tržnica preselila tja, kjer je še danes.

Uporabo cize je v 19. stoletju uvedel pesnik, pisatelj, izumitelj in župnik v Šentvidu Blaž Potočnik, zato so jo imenovali tudi Potočnikov voziček ali kar potočnica. Cize obstajajo še danes, le da kolesi nista več leseni in okovani z železom, temveč kovinski in obdani z gumo. Trnovčanke in Krakovčanke so bile zelo pridne, včasih so na prodajno mesto prihajale že ob štirih zjutraj ali celo ob polnoči. Posebej znane so bile po ledenki ali ajsarci, ki je avtohtona slovenska sorta solate. V 19. stoletju so večje količine ledenke prodajali celo v Gradec, na Dunaj in v Prago.

Na osrednji ljubljanski tržnici zdaj stojijo le še ena ciza, ki jo vsako jutro iz Trnovega pripelje Andrej Peršin, lahko bi mu rekli poslednji solatar. V Trnovem skupaj z mamo in ženo obdeluje vrt, ki se razteza na 6000 kvadratnih metrih. Polovica je travnika. Solato pridelujejo od srede maja do konca novembra. Na prvem mestu je seveda ledenka, družbo ji delata endivija in radič. Itak, da imajo težave s polži. Vendar, pravi Andrej Peršin, če je travnik v bližini pokosen, se polži nimajo kam skriti. »Jih odstranjujete ročno?« ga vprašam. »Kar nožno,« se zasmije. So pa grede tako dolge, da polži solato obgrizejo le na začetku, na sredini je

varna. Te dni na tržnico pripelje samo sadike, solate namreč ni. Že deset let ni bilo omembe vredne toče, zdaj pa je udarila iznenada in potolkla pridelek, tako da bo nekaj časa trajalo, da se obraste.

Največ prodajo ledenke, veliko povpravevanje je tudi po sadikah. Vrt obdelujejo ročno, le prvo oranje opravi z multikultivatorjem, potem »pojeta« lopata in motika. Tudi sadik nimajo v lončkih, temveč seme posejejo naravnost v zemljo. Ko vzklije, sadike zavijejo v moker časopisni papir, Andrej pa jih odpelje na tržnico. Kupcem svetuje, da jih posadijo še isti dan. Rastlinjaka nima, le tople grede.

Kadar ima več zelenjave, jo na tržnico pripelje z avtom, sicer pa na prodajno mesto nasproti vhoda v pokrito tržnico postavi svojo cizo. Stara je vsaj sto let, podedoval jo je po svoji stari mami. Je pa obnovljena, le podvozje je staro. Kolesi sta kovinski in obuti v gumo. Ko je leta 2003 začel prodajati na osrednji tržnici, je bilo tam postavljenih vsaj 10 ciz, zdaj pa je samo še njegova. Od doma do tržnice peš z naloženo cizo potrebuje 15 minut, nazaj nekoliko več, ker ga na poti domov ovirajo številni turisti, ki se ne morejo prav hitro umakniti, pove v smehu.

Med najinim pogovorom mimo prinese Emilijana Simončiča, sina pokojnega krakovskega solatarja Avgusta, ki je solato in drugo zelenjavo prideloval in prodajal skupaj z ženo in sestro. Emilijan se spominja časov, ko je bilo na tržnici vsaj 50 ciz. Zdaj v Krakovem še vedno obdeluje vrt, prodaja pa ne več. Tudi on prisega na ročno obdelavo zemlje, z lopato in motiko. Posajene ima večinoma dišavnice, solate pa precej manj. Tudi semena vzgaja sam in tako že vsaj 40 let ohranja sorte.

Trnovo je znano še po nečem. Trnovski tičarji, lovci na ptice, se omenjajo v prvi polovici 19. stoletja. Živel so na Gmajni na južnem koncu Trnovega. Na lov so hodili vsak zase. Obdržali so le ujete samce, samice so očistili z lesnim pepelom in jih izpustili, je zapisala Mojca Tercelj Otorepec v knjigi Trnovski tičarji in solatarce. Ptičem so nastavljali različne pasti in jih prodajali za hrano, mlade vrane in srake, ki so jih pobirali iz gnezd, so veljale za posebno poslastico. Ptiči so bili takrat kot hrana zelo priljubljeni med mestno gospodo. Ptice pevke pa so prodajali kot hišne ljubljence.

Kupujte pri lokalnih pridelovalcih

Če nimate svojega zelenjavnega vrta ali njive in kupujete na bližnjih ljubljanskih tržnicah, je najbolje izbrati lokalnega pridelovalca, ki mu lahko zaupate. Z nakupom ga nagradite za vložen trud, spodbujate mlade, da se odločajo za poklic kmetovalca, zaradi krajših transportnih poti pa imajo ta živila tudi veliko manjši ogljični odtis. Seznam kmetij na območju MOL je objavljen na spletni strani ljubljana.si v sklopu Podeželje.

NINO BATAGELJ
tetraplegik, športnik in motivator

Skok v (ne)dostopnost

Dostopnost Ljubljane spremljam od leta 2009, ko sem po ponesrečenem skoku v vodo postal tetraplegik. Tako kot se je razvijala Ljubljana, sem se razvijal tudi sam. Na začetku so se mi zdeli nepremagljivi vsaka klančina in vsak robnik. Včasih sem se po kakšni spustil, tako na srečo, a sem ob tem spoznaval svoje meje in meje mesta. Odkrival sem, kako zelo dostopni so prenovljeni kottički Ljubljane, medtem ko sem na starejših, še neobnovljenih delih in tlakovcih krepil svoje sposobnosti obvladovanja vozička.

Najbolj živo se spominjam čakanja na postajališčih LPP, ki sem ga poimenoval Trikratno upanje. Prvič sem upal, da bo avtobus nizkopoden, drugič, da ima klančino, in tretjič, da bo voznik prijazen ter mi bo pomagal pri vstopu v vozilo. Z umikanjem visokopodnih vozil in vozil brez klančin se je Trikratno upanje razblinilo in opazil sem, da se za vožnjo z avtobusi LPP odloča vse več oseb z izkušnjo gibalne oviranosti.

Medtem ko se Ljubljana z vpeljevanjem univerzalne arhitekture in odpravljanjem arhitekturnih ovir razvija v dostopno mesto, pa še vedno opažam pomanjkanje dostopnosti pri zasebnih lastnikih. Zakon o ize- načevanju možnosti invalidov določa, da bi morali biti objekti v javni rabi, kot so lokali in trgovine, primerno dostopni, vendar žal še ni tako. Vse prevečkrat se znajdem pred oviro v obliki zgolj ene ali dveh stopnic, ta ovirica pa lahko povzroči veliko težav in slabo voljo.

Ljubljancanke in ljubljanci ste pripravljene priskočiti na pomoč, vendar ni prav, da je obisk restavracije odvisen od prijaznosti neznancev. Izgovor »k nam pa invalidi ne prihajajo« preprosto ni v redu. Kako naj pa pridemo, če do vas sploh ne moremo? Nekateri posamezniki se že odločajo za pre- novo svojih prostorov in upam, da jim bodo kmalu sledili tudi drugi.

Vem, da se Ljubljana še ni povsem osvobodila arhitekturnih ovir, vendar sem prepričan, da je na pravi poti. Živahno mestno središče, urejeni parki in prijazni prebivalci dajejo možnost, da se po mestu gibljem brez nepotrebnih omejitev. Samo univerzalno grajen prostor, ki dostopnost omogoča vsem, ti pomaga pri rehabilitaciji po hudi poškodbi, kot je poškodba hrbtenjače. Velika razlika je, ali se lahko z družbo odpraviš na kraje, kamor si zahajal pred poškodbo, ali pa se zaradi nedostopnosti počutiš odveč. Ni udobno, če te morajo nositi po stopnicah, in to velja tako zate kot tudi za tiste, ki te nosijo. Še posebej, če si želiš biti spontan, kar mislim, da tudi sem, klicanje lokacij in preverjanje, ali so dostopne, ali pa predhodno najavljanje, ni ravno najbolj veselo opravilo.

Za mnoge od nas, ki smo se znašli v situaciji, ko smo odvisni od invalidskega vozička, je dostopnost ključnega pomena. Ne gre samo za to, da se lahko po mestu premikamo brez nepotrebnih ovir, ampak gre tudi za našo samostojnost, dostojanstvo in enakopravnost. Vsakdo si želi biti aktiven del družbe, udeleženec dogodkov in prostovoljec, ne le pasiven opazovalec.

In kakšna je moja skrita želja? Dostopne železniške postaje na obrobju Ljubljane s premišljeno postavljenimi kartomati,

na katerih si kupim vozovnico, se nato zapeljem na vlak in sem mimo vseh zastojev na cesti v petih minutah v centru mesta na glavni železniški postaji, ki je opremljena z dvigali in se lahko s punco odpraviva na zmenek kamorkoli.

Dostopnost Ljubljane je bila za mene prava vožnja. Sprva sem se soočal z izzivi, vendar sem se naučil, da so ovire tam zato, da jih premagam. Torej, dragi ljubljancanke in ljubljanci, skupaj se moramo zavezati za ustvarjanje mesta, kjer je dostopnost resničnost, ne pa privilegij. Naj bo Ljubljana še naprej zgled drugim mestom, kako se ustvarja prostor, ki je prijazen, vključujoč in dostopen za vse.

VELIKA RAZLIKA JE, ALI SE LAHKO Z DRUŽBO ODPRAVIŠ NA KRAJE, KAMOR SI ZAHAJAL PRED POŠKODBO, ALI PA SE ZARADI NEDOSTOPNOSTI POČUTIŠ ODVEČ.

MATJAŽ JUHART
sekretar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

Umetnost naj bo dostopna vsem

Osebe z izgubo ali okvaro sluha se vsak dan srečujejo s številnimi izzivi. Kljub temu, da imajo pravico do enakih možnosti kot slišči, se pogosto soočajo s težavami in ovirami, ki jim preprečujejo popolno vključevanje v družbo. MOL je izredno občutljiva do vseh ranljivih skupin, vključno z invalidi in osebami z izgubo sluha. Zato ni slučajno, da je občina po meri invalidov. Zagotovo pa je nevidna invalidnost velik izziv, saj se je ne vidi na daleč, se jo pa zazna takoj, ko je človek v stiku z osebo z izgubo sluha.

Gluhi in naglušni se zavedajo vseh ovir, zato hitro zapadejo v izolacijo, osamitev in socialno distanco. Ne želijo se izpostavljati, zahtevati in izražati potrebe po tem, da bi bolje slišali, saj kmalu dobijo občutek, da so za okolje moteči in naporni. Vse to pa posledično vodi v umik in pasivnost. Zaradi tega se hitro razvijejo tudi težave na področju duševnega zdravlja.

Eden najpomembnejših izzivov za gluhe in naglušne je komunikacija. Pogosto se znajdejo v situacijah, kjer se ne morejo učinkovito sporazumevati z drugimi ljudmi. Dobro slišati še ne pomeni vse razumeti. Pojavi se strah, ali bodo razumljeni oziroma ali bodo razumeli. Prvi pogoj za razumevanje pa je odločitev posameznika, da začne uporabljati slušni aparat ali polžev vsadek, in podpora družine pri tem. Žal se kot družba še vedno z veliko odpora prilagajamo slušnim aparatom, medtem ko so očala že vsesplošno sprejeta tudi kot modni dodatek.

Gledališče je eden najstarejših in najmočnejših načinov izražanja človeške ustvarjalnosti. Prinaša zgodbe, umetnost in različne perspektive, ki lahko navdihujejo in povezujejo ljudi. Vsi posamezniki, vključno z gluhi in naglušnimi, imajo pravico do umetnosti in kulturnih izkušenj, zato jim mora biti zagotovljen dostop do njih. Zdaj se pogosto zanašajo na vizualne elemente, kot so govornica telesa, izrazi obraza in elementi scenografije, da bi razumeli in doživeli zgodbo. Vendar pa lahko izgubijo pomembne vidike predstave, kot so dialogi in zvočni učinki. To lahko privede do omejene izkušnje in občutka izključenosti. In to je tudi največja ovira, zaradi katere se ne udeležujejo kulturnih prireditev.

Eden od načinov, kako odpraviti ovire in omogočiti dostop gluhih in naglušnim posameznikom do gledališča, je vključitev gledališkega tolmača. Gledališki tolmač je strokovnjak za znakovni jezik, ki spremlja gledališko predstavo in tolmači dialoge ter zvočne elemente v znakovni jezik. Gluhim omogoča, da spremljajo in razumejo dogajanje na odru ter se vključijo v celotno izkušnjo predstave.

Drugi način dostopnosti so sprotne podnapisi ali nadnapisi, kjer se zapisujejo vse izrečene besede in zvočni učinki. Tako naglušne osebe lažje razumejo tudi vsebino in celoto zgodbe. Gledališke ustanove imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju dostopa gluhih in naglušnim posameznikom do gledaliških predstav.

V MOL je v preteklosti tekel poseben projekt, v okviru katerega so nekatera gledališča z gledališkim tolmačem odprla določene predstave osebami z izgubo sluha. Želimo si in spodbujamo kulturne ustanove, da bi vsako

leto vsaj eno predstavo podprle z gledališkim tolmačem, vse druge predstave pa s sprotnimi nadnapisi.

ŽELIMO SI, DA BI GLEDALIŠČA VSAKO LETO VSAJ ENO PREDSTAVO PODPRLA Z GLEDALIŠKIM TOLMAČEM.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

LJUBLJ

ANČANKA

Življenje dr. Mete Zagorc je prežeto s plesom. Med pogovorom z njo se zdi, da tudi njene besede plešejo, tako lepo jih pospremi z uglajenimi gibi. Iskrivo in energično razlaga o svoji plesni poti od uspešne plesalke do mednarodne sodnice in raziskovalke. Velikokrat je orala ledino z inovativnimi idejami in programi za popularizacijo plesa. Med drugim je k nam prinesla aerobiko, sodelovala je tudi pri snovanju projekta Slovenija pleše in bila vrsto let predsednica Plesne zveze Slovenije.

KAJA BENKO

Šport in ples sta že v mladosti zaznamovala vaše življenje. V srednji šoli sem bila atletinja, bila sem druga med mladinkami v državi v metu kopja. Spomnim se, da sem v dnevnik zapisala, da me to ne izpolnjuje toliko kot ples, kjer lahko bolje izrazim sebe, z lepim gibom, gesto, nasmehom. Na novomeški gimnaziji nas je za ples navdušil plesni učitelj Tone Arko in ob sobotah smo doma pridno vse pospravili, samo da smo lahko šli na plesne vaje. Po končani fakulteti se je začela resna pot s soplesalcem Nikom Basaričem, s katerim sva bila osemkrat državna prvaka. Plesala sva na mnogih turnirjih, pa tudi na evropskih in svetovnih prvenstvih. Ja, to je bila zanimiva plesna kariera. V Pionirskem domu, kjer sem v plesni šoli Jenko nasledila mojstra Jenka, pa se je začelo moje profesionalno delo.

Ples torej združuje šport in umetnost?

Zmeraj rečem, da je ples most med športom in umetnostjo. Enega brez drugega ni. Če želiš biti dober plesalec, se moraš ukvarjati tudi z umetnostjo. Plesalcem vedno svetujem, da morajo veliko brati, gledati posnetke, čutiti poezijo znotraj sebe, kaj narisati, napisati ... Plesalec mora imeti veliko dušo, biti pa mora tudi dober igralec. Ples nas uči samozavesti, igre, omogoča nam izgraditi osebnost.

Študentom velikokrat rečem, da je to eden izmed najtežjih športov, saj se morata plesalca »predati drug drugemu«. Težji je morda samo ples na ledu, kjer je še led »tvoj nasprotnik«.

Na svoji akademski poti ste velikokrat orali ledino, ogromno energije ste vložili v razvoj plesa pri nas.

Na fakulteti sem dobila predmet ritmika in ples, a vsega skupaj samo 30 ur, in potem se je začela moja bitka, da bi ples postal enakovreden predmet drugim športom. Ko je prišla aerobika, sem si izborila, da smo jo uvedli kot nov predmet, nato sem potrebovala kar 22 let, da smo uvedli jogo kot izbirni predmet.

Zdi se mi, da je v življenju vredno, da imaš cilje, da odpiraš nekaj novega ... Ko sem prišla v Pionirski dom, smo zagnali veliko akcijo promocije plesa na šolah. Hitro sem na sedmih šolah imela plesne krožke, na katerih je bilo čez 300 otrok od prvega razreda naprej. Prej tega ni bilo. Potem smo si zamislili plesna tekmovanja tudi za najmlajše, pa prvo državno prvenstvo zanje. Spomnim se, kako mi je v osemdesetih letih neka gospa rekla, da otrok mora v plesno šolo, tudi če potem ne bodo imeli kaj jesti – tako popularen je bil takrat ples. V Kazini sem v tistem času vodila tudi revijsko skupino, ki je bila zametek današnjega modernega tekmovalnega plesa. Dolga leta sem bila tudi predsednica Plesne zveze Slovenije, kjer smo leta 2001 organizirali svetovno prvenstvo v latinskoameriških plesih; zmagala sta Andrej Škufca in Katarina Venturini, kar je bil vrhunec tedanjega plesnega dogajanja pri nas.

Zakaj je pomembno s plesom seznaniti že otroke?

Pri plesu navežeš družabne stike, kar je izrednega pomena za našo socializacijo. Pri otrocih, zlasti teh, ki plešejo

»NA PLESU PAR SKUPAJ PREŽIVLJA PROSTI ČAS. TO JE POSEBNA VREDNOTA V TEM SVETU.«

v skupinah, takoj vidiš, kdo je vodja skupine, kdo je vedno v ozadju, kako so porazdeljene vloge. Ples imamo v Sloveniji že v vrtcih, je tudi v učnem programu osnovnih šol, kjer je na koncu valeta, kar pomeni, da se plesanja učijo otroci in velikokrat tudi njihovi starši. Srednješolci šolanje končajo z maturantskim plesom, ki ga vidim kot obliko druženja in kulture mladega človeka. Pa ulična četvorka – unikaten projekt, ki smo si ga izmislili pred 20 leti v skupnem projektu Slovenija pleše in ga nimajo nikjer drugje na svetu. Mladi na ulicah številnih mest hkrati zapelejo četvorko na glasbo iz Straussove operete Netopir. Vsako leto zapelejo ogromno mladih in parada je kar devetkrat zapisana v Guinnessovi knjigi rekordov kot največji sinhroni ples.

Mislím, da mladi obdobje pubertete veliko lažje prerodijo s plesom. Vesela sem, ker tudi moja vnuka plešeta. Če se ukvarjajo s plesom ali kakršnimkoli drugim športom, umetnostjo, nimajo časa za »neumnosti«. Pa to spoznavanje, fantje, punce. Jih gledam na tekmi, kako malo poklepetajo, vidim njihove oči, kako zažarijo.

Na drugi strani pa je tudi med starejšimi veliko ljubiteljev plesa.

Moram reči, da je teh navdušencev čedalje več. Klubi in plesne šole imajo skupine, kjer plešejo starejši od 50 let. Po svetu je veliko seniorskih plesnih parov, ki tekmujejo in ohranjajo to tekmovalno bit. Toliko jih je, da imajo kar tridnevna tekmovanja. Razdeljeni so v več starostnih kategorij. Na nedavnem evropskem prvenstvu v argentinskem tangu v Italiji je bilo 25 parov v kategoriji od 30 do 50 let in celo 26 parov nad 50 let. V Sloveniji nas delo na tem področju še čaka.

Ples je vse bolj priljubljen. Na ljubljanski tržnici na primer pripravljajo plesne dogodke, tudi v Festivalni dvorani so na novo zagnali plesne večere. Se vam zdi, da prihajajo boljši časi za ples?

Rada bi videla, da bi to spet vzcvetelo. Včasih smo bili v Festivalni dvorani kuhani in pečeni vsako soboto. Zdaj so plesi na ulici, zlasti salsa in salsa rueda, zelo močan je tudi argentinski tango. Ja, ni vse samo tekmovanje, veliko je, da imaš kam iti. Ples je zanimiv zato, ker sta navadno vpletena dva, par. Mnogi se na plesu spoznajo, potem tudi poročijo. Zdaj so na porokah zelo popularni poročni plesi, ki jih par naštudira v plesni šoli. K popularizaciji je ogromno prispevala tudi plesna oddaja na komercialni televiziji. Prinesla je nov veter, nov pogled na kulturo gibanja. Ampak ples brez plesnih dvoran ne more obstajati in plesne prireditve so pri nas, žal, kar malo zamrle. Vedno sem optimistka in upam, da bo ples postal zanimiv za trženje, ker imamo toliko prvakov, pa jih ne znamo bolje predstaviti javnosti.

Na MOL se z brezplačnimi programi različnih vadb trudijo k rednemu gibanju spodbuditi tiste, ki so še premalo aktivni. Je tudi ples primeren za začetnike?

Ja, seveda. Naš naravni način gibanja je hoja in ples za začetnika je nekakšna nadgradnja tega. Ko plešemo, pridobivamo pri uglasjenosti gibanja, moči, hitrosti in gibljivosti, pospešijo se osnovne funkcionalne sposobnosti, delovanje srca in dihanje, sprošča se hormon sreče in zato radi hodimo na ples. Pri tem vedno poudarjam, da ljudje na vadbe pridejo predvsem po sprostitve. Tudi na fakulteti za šport smo vsako uro zaključili z vajami za sproščanje, meditacijo. Vodila sem tudi veliko seminarjev, kjer smo učitelje učili, kako naj v šolah vpeljejo sprostitve, ki je nujno potrebna protiutež hitremu tempu življenja. Spomnim

»LJUBLJANA JE TAKO LEPO MESTO. IMA DUŠO. RAVNO SEM ŠLA ČEZ LJUBLJANICO, POGLEDALA LEVO IN DESNO IN SI MISLILA: KAKŠEN LONDON, KAKŠEN PARIZ, TUKAJ IMAMO VSE!«

se časov aerobike (tudi to je neke vrste plesno gibanje) – toliko žensk, kot je takrat prišlo na vadbe, jih potem ni bilo nikoli več. Zdaj pa je na primer veliko skupin za solo ples, kjer vsak pleše sam. No, večinoma smo to ženske, ker ženske smo rojene za ples, v mnogih živi »baletka«.

Ples torej združuje ljudi?

Naj bi, no, je pa res, da se na plesu tudi skregaš s svojim partnerjem (*smeš*) – kolikokrat si mi stopil na nogo, pa nisi me vodil ... To vse sodi zraven. Veste, pri plesu je fino, ker gresta oba hkrati na dejavnost in skupaj preživljata prosti čas. To je vrednota v tem svetu. Z veseljem opazujem, kako se ljudje družijo v plesnih šolah, kako sami poskrbijo tudi za družabnost in prijateljevanja, se udeležujejo plesnih vikendov, včasih si celo ogledajo kakšno plesno tekmovanje.

Ples na Plečnikovih ulici

Na osrednji ljubljanski tržnici so sredini večeri do konca septembra rezervirani za ljubitelje plesa. Vsako sredo pripravijo tematski plesni večer; uvodni del je namenjen učenju plesnih korakov, nadaljevanje pa plesanju in druženju. Vstop je prost.

»V ŽIVLJENJU JE TREBA IMETI CILJE, ODPIRATI NEKAJ NOVEGA.«

Za rajd ni treba daleč

ROBERT REBOLJ

»Ljubljana je raj za gorske kolesarje. Zdajle ob Ljubljani še pijes kavico, že čez pol ure pa lahko uživaš v vožnji po lepo urejenih gorskokolesarskih poteh na južnem delu Golovca nad Rudnikom in v okolici Orel, pa nad Črnučami, v Podutiku ob končni postaji mestnega avtobusa številka 5 ali na Rašici,« je navdušen Tadej Tekavčič iz Sportnega društva Golovec trails. Na Golovcu je trenutno urejenih devet spustov, ki so barvno označeni po težavnostnih stopnjah, »za vzpone pa boste morali uporabiti kar svoje noge, saj poti niso opremljene z žičnico ali kakimi drugimi mehanskimi pripomočki, kot jih imajo nekateri drugi kolesarski parki«.

Ker nismo vsi izkušeni gorski kolesarji, pa še časa imamo navadno bolj malo na razpolago, si lahko krajšo in manj intenzivno sprostitev privoščimo v mestnih koloparkih. Največji, najstarejši in najbolj znan leži ob Linhartovi cesti pri Savskem naselju. Po njem vsak dan švigajo jezdeci BMX-koles in tudi kakšen gorski kolesar. Upravlja ga, tako kot tistega v Podutiku, Kolesarsko društvo Rajd.

Predsednik društva Tine Mahkovec nam pove, da bo imela Ljubljana do konca leta že skoraj deset manjših, tako imenovanih pump track koloparkov. Najbolj znani so v Spodnji Šiški pri lokalu Lepa žoga na Celovski cesti 43, ob Župancičevi jami za Bežigradom in na Rusjanovem trgu v Novih Fužinah. »Vsi objekti so za nekomercialno uporabo brezplačni. Obvezna je le čelada, zaželeno pa je tudi preostala zaščitna oprema. Na vseh se izvajajo številne aktivnosti. Od kolesarske šole za mlade do popoldanskih programov za odrasle, s katerimi želimo čim več Ljubljančank in Ljubljančanov zvesti na kolo,« pravi Mahkovec.

Urejanje vseh prog in aktivnosti na njih finančno podpira tudi MOL, so pa v vseh društvih veseli prispevkov občanov, bodisi v obliki članarine ob vpisu bodisi z nakupom tako imenovanih kolonjet. Tako so namreč proge še lepše in varnejše.

Kako pa je z vožnjo po Krajinškem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib? »Vožnja zunaj urejenih in označenih poti

ni dovoljena, tako kot to določajo tudi predpisi in zakon o ohranjanju narave,« odgovarja vodja tamkajšnje službe Andrej Verlič. Policija na tem območju večkrat izvaja nadzor in kršiteljem naloži globo. »Nadzorniki parka opažajo, da se kršitve sicer dogajajo, niso pa množične. Verjetno na to vpliva dejstvo, da v našem parku dejansko ni nobenih tovrstnih prog, pa tudi obiskovalcev je veliko. Če praktično povsod naletiš na kakšnega sprehajalca, s katerim lahko pride do trka, verjetno niti ne moreš prav sproščeno kolesariti.«

Ljubljanska kolesarska društva bodo 16. in 17. septembra organizirala Ljubljana MTB Vikend, gorskokolesarski festival, med katerim bodo v Podutiku in na Golovcu potekale tekme in vodene ture. Informacije o prireditvi najdete na spletni strani ljubljnamtbvikend.si.

Mehurčki sreče

Linlin Zhang je s svojo pozitivno energijo poosebljeno sonce. Že kot mlada študentka je v centru mesta odprla očarljivo trgovino čaja z mehurčki Yuko in z njo delček živahnega utripa svoje domovine prenesla v Ljubljano.

NINA KREUZER

Kako se je začela vaša zgodba življenja v Ljubljani?

S Kitajskega sem v Ljubljano prišla leta 2018. Prijateljica me je spodbudila, naj poskusim študij v tujini, saj doma nisem bila zadovoljna s študijem računalništva in tujih jezikov. Tudi sama sem si želela spremembe, zato sem se odločila, da naredim ta veliki korak. Od nekdaj sta me zanimali podjetništvo in delo z ljudmi, zato je bila izbira študija marketinga na ljubljanski ekonomski fakulteti pravilna.

Upali ste si in s podjetništvom začeli zelo mladi, pri 21 letih. Kaj vas je spodbudilo k temu?

Kot študentka sem pogrešala del doma. Na Kitajskem je zelo popularna pijača bubble tea oziroma čaj z mehurčki, ki jo radi pijejo predvsem mladi. Tako se mi je porodila ideja, da bi začela delati svoje čaje z mehurčki, ker tu nisem našla takih, kot bi si jih želela. Vozila sem se mimo Bavarskega dvora in zagledala napis, da se oddaja majhen lokal ob lekarni na Slovenski cesti 55a. Poklicala sem lastnika in ostalo je zgodovina. Rada naredim stvari in ne le sanjam. Kot študent imaš nešteto možnosti, da poskusiš.

Kako pa so se na to, da ste tukaj odprli podjetje kot študentka, odzvali vaši starši?

»KO SEM PRIŠLA, SEM OBČUTILA, KAKO VARNA IN ČISTA JE LJUBLJANA.«

Spremljali so vas namreč z rodne Kitajske.

Sprva jima za načrte nisem povedala, ker sta si kot vsi starši želela, da se popolnoma osredotočim na študij. Mislila sem, da bosta jezna. Ko sem odprla Yuko, pa sta izkazala neverjetno podporo.

Kako se Ljubljana razlikuje od mesta, iz katerega prihajate?

Doma sem iz province Hunan, kjer je veliko več prebivalcev kot tukaj. Mesto, iz katerega prihajam, je precej veliko, in če želiš priti od točke A do točke B, lahko potuješ ves dan, tukaj pa je vse na dosegu roke. Velika razlika je v tem, da na Kitajskem življenje poteka veliko hitreje. Medtem ko v Sloveniji na kakšno storitev čakaš več mesecev, je na Kitajskem podobna storitev opravljena že v nekaj urah. Tempo življenja v Ljubljani, za katerega menim, da je bolj umirjen, se je prenesel tudi name. Tako si vedno rečem: »Saj imaš čas, ne hiti.« Tukaj se vsekakor počutim zelo dobro.

Kaj ste vedeli o Ljubljani, preden ste se preselili?

Predem sem prišla sem, sem spletni brskalnik povprašala po vseh informacijah o mestu in državi. Kot študentka sem seveda najprej izbrala fakulteto in smer, ki sem jo želela študirati. Veliko informacij o življenju tu sem dobila tudi od fakultete. Pred začetkom študija so nam poslali

brošure o vsem, kar je dobro vedeti o Ljubljani in življenju tukaj. To mi je bilo v veliko pomoč. Ko sem prišla, sem občutila, kako varna in čista je Ljubljana.

Imate morda najljubšo slovensko jed?

Zelo rada jem zrezke, no, govedino na sploh. Lahko rečem, da je goveja juha moja najljubša slovenska jed. Zelo rada pa popijem tudi radler.

Ali se z ljudmi sporazumevate v slovenščini?

Slovensko razumem in govorim le malo. Želela bi znati bolje, zato bom učenje slovenščine nadaljevala po končanem študiju, saj bom takrat imela več časa. Ko moram na urade, pozdravim z živijo in vsi nazaj veselo odgovorijo: »O, govorite slovensko!« Žal jih moram razočarati in jim povedati, da ne govorim slovenščine. Verjamem pa, da je pomembno znati jezik države, v kateri živiš.

Kakšen je vaš vtis o Ljubljančanih?

Ljudje tukaj so zelo prijazni, ne obsojajo. Nekoč sem šla v restavracijo s hitro prehrano. S seboj sem imela samo bančno kartico, plačilo pa je bilo možno le z gotovino. Bankomat je bil zelo daleč stran. Neznanec pred mano je plačal hrano tudi zame, to pa sem izvedela šele, ko mi je povedal lastnik restavracije. To se mi je zdelo zelo lepo in mi je za vedno ostalo v spominu.

Gremo na sladoled!

V kornetu, lončku ali na leseni paličici, sladoled je sladica, ki pričara pravo poletno idilo. Naše mesto ima veliko dobrih slaščičarjev, ki nas razvajajo z vsemi vrstami okusov, zato smo zajahali kolo in jih nekaj obiskali. Pogledali smo skozi osvežilni kalejdoskop, kjer se prepletejo tradicionalno, sodobno in lokalno, predvsem pa prijetno hladno, sočno in fino.

TOMAŽ MIHELIČ

koraj na vsakem koraku v prestolnici si lahko kupite to ledeno razvado. Sladoled je nepogrešljiva pregreha, s katero lahko tudi najbolj neposlušne otroke prepričate, da se umirijo. Kepica ali porcija najljubšega okusa ima čudodelni učinek in skoraj v trenutku ohladi razgrete bučke. Nekorektno bi bilo poudarjati, kdo v mestu ima najboljšega, zato smo se raje osredotočili na različne vidike, od priljubljenosti, inovativnosti, drznosti do pomena družinskega izročila pri izdelovanju tega kraljevega posladka.

Najprej smo se usedli pod javorjev drevo-red sredi kulturnih terasastih blokov v Kosezah. Tam že tretjo generacijo za poletno osvežitvev Šiškarjev skrbi Joni Caffè v Ulici bratov Učakar 52. Med zvestimi obiskovalci so tudi Magnifico, Boris Kobal in Lado Bizovičar. Sladoledno družinsko zgodbo je v začetku osemdesetih začel pisati gospod Kamberi. Sin

KEPICA ALI PORCIJA NAJLJUBŠEGA OKUSA IMA ČUDODELEN UČINEK IN SKORAJ V TRENUTKU OHLADI RAZGRETE BUČKE.

Devzi je prevzel dragoceno doto in poskrbel, da je priljubljenost njihove ponudbe rasla. Danes mu pomagata njegova sinova. Starejši Ramiz se je veččin učil v Italiji in nam zaupal, da je najpomembnejša sestavina strast. »Preden ustvariš nekaj tako slastnega in svilnatega, se moraš pošteno namučiti. Temelj je torej pristna emocija, do (po)polnega okusa pa manjkajo še sveže in skrbno izbrane lokalne sestavine ter odločno zavračanje rabe praškov in drugih konzerviranih dodatkov. Takšnemu izdelku ne moremo reči sladoled,« je prepričan mojster.

Iz prve roke smo izvedeli, da večina še vedno prisega na železni repertoar v postavi nežne vanilje, karakterne čokolade in spogledljive jagode. Iz sezone v sezono pa smo priča neuradni tekmi, kdo se bo podpisal pod najbolj nenavadno različico. »Vse več je kombinacij, kjer se združita kremni sir in mandelj ali figa. Medtem ko smo včasih dvigali obrvi in kremžili obraz ob mešanici vanilje in bučnega olja, smo danes bistveno bolj odprti in osvobodeni zakoreninjenih prepričanij. Bela čokolada z malinami postaja naš lokalni hit,« navaja eno od modnih smernic in se nasmehne ob spoznanju, da niti sladoled ni več imun za trende. »Nekateri so zvesti klasiki, drugi so pripravljene na doživetje. Vsi pa si želijo osvežitve,« še pripomni naš sogovornik.

Povpraševanje je odvisno od sezone. Na prehodu v hladnejše letne čase je večja želja po kremastih teksturah, medtem ko nas toplo sonce zvabi do vitrine s sadnim izborom. Vožnja s kolesom proti centru je odlična priložnost za vmesno postajo. Ravno prav dolgo, da se slastna omama stopi v ustih. Tivoli je z zelenim okoljem magnet za sprehajalce in rekreativce, ti pa si pred aktivnostjo, med njo ali po njej radi privoščijo malce svežine. V sproščujočem ambientu lokala Mini Cafe Golf na Celovški cesti 25 nas je sprejel Miha Vodopivec. Za odgovor na vprašanje, zakaj je njihov sladoled tako priljubljen, ni potreboval razmisleka. »Ker je delan z ljubeznijo.« Že drugi moški v istem popoldnevu, ki daje prednost čustvenemu pristopu k izdelavi te zamrznjene sladice. Pred mlekom, sadjem, smetano in vsemi drugimi sestavinami je na vrhu vrednostne lestvice vendarle srce. »Vsega smo se lotili iz čistega navdušenja nad sladoledom. Ne toliko zaradi zaslužka kot zavoljo izziva, da naredimo nekaj izvrstnega. Ljudje so prepoznali, da ne varčujemo s sestavinami, svoje pa je dodala

še ekskluzivna lokacija. Največ nam pomeni, da so gosti zadovoljni in se po ustnem izročilu širi glas, da imamo dobro izbiro,« ponosno pove in nam predstavi vroči del tega mrzlega sladostrastja. Cene! »Pri redkem živilu boste našli takšen razpon kot tukaj. Detajli so v cenah surovin in kvalitetnejše kot so, dražji je končni produkt. Na trgu je iz leta v leto več okusov. Naša najnovejša zvezda je pistacija kristal, ki spada v višji cenovni razred, saj je prelit s stoo odstotno pasto iz pistacije, v njem pa so celi praženi plodovi, da med uživanjem hrustajo oreščki,« nam razloži, potem pa se prepričamo tudi sami.

Osveženi in podkrepiljeni smo nadaljevali pot čez park in se ustavili v Igriški ulici 3. Tam je zadišalo po nostalgiji, kajti v Domači peki vam bodo postregli z edinstvenim užitek. Sodiyo med izjeme, zato se obiskovalci tako radi vračajo. Tilen Mejač nam je namignil, da z uživanjem njihovega točenega sladoleda na površje privrejo najlepši spomini.

Korneti, žogice, ledenke in ježki so še vedno stalnica vseh, ki prisegamo na junake iz otroštva. Tudi banjica tribarvnega sladoleda Planica skriva zgodbe različnih obdobij. Toda ne prikradjajte se za razširitev palete okusov. Takoj, ko smo vstopili v Gelaterio Romantiko na Dvornem trgu 1 s pogledom na Grajski grič, smo se znašli v pravljici. V kotu lične sladoledarne je pridušeno brenčal velikanski mešalnik in iz osnovne zmesi čaral nežno mazljiv posladek. Iz njega bi v hipu postavili snežaka in ga v družbi dobrih prijateljev brez slabe vesti snedli. Mateja Jerovšek je pogumno zastavila vizijo in dokazala, da babičin žajbelj iz Prekmurja ni samo za v čaj. Tudi v sladoledu se obnese. Tako kot potica in mamina slivova marmelada. »Sledimo starim, preverjenim receptom. Biti drugačen je v sladolednem svetu pogojeno s predanostjo, drznostjo in znanjem. Naš namen ni šokirati z nenavadnimi kombinacijami, temveč skozi sladoled predstaviti slovensko kulinarčno dediščino. Podedovali smo ozko mentaliteto, kaj sodi v sladolednico, zato nam pripisujejo nenavadne okuse. V resnici pa uporabljamo živila, ki so vsakdanja v naši kuhinji.« Nekaj je gotovo. Dolgčas vam v prihodnjih vročih mesecih ne bo. Vsaj v Ljubljani ne, ko boste v opevani hladni sladici okušali toplino duše skrbnih rok, ki so jo pripravile.

Družina Kamberi je življenje posvetila sladkim razvadam Ljubljank in Ljubljancov. Nabiranje novega znanja v tujini je pomembno za napredek obrti, z osnovno ceno 1,80 evra za kepico pa ostajajo med najcenejšimi in najokusnejšimi v prestolnici.

Najpeticnejši sladkosnedneži bodo v Mini Cafeju Golf ob vhodu v park Tivoli našli tudi vegansko ponudbo, brez emulgatorjev, laktoze, palmovega olja ter umetnih barvil in arom. Poleg standardnih okusov vas bodo razvajali še najnovejši hiti tega poletja.

Turisti se predhodno pozanimajo, kdo v Ljubljani ponuja najboljše okuse, in med našim obiskom smo naleteli na več obiskovalcev, ki so se prišli posladkat v Domačo peko. Osupli so, da je še mogoče dobiti doma narejeno tekočo različico.

Sladkor, ki je njegova najcenejša sestavina, sladoledu poleg sladkobe daje še gladkost. Če ga nadomestijo z vodo, bo izdelek dolgočasen, brez intenzivnosti, zato v Romantiki prisegajo na večji delež sladkega sadja, kar izboljša kakovost in dvigne ceno.

Ne preseneča, da je ta mednarodno oboževana sladica dobila svoj praznik. Svetovni dan sladoleda se slavi tretjo nedeljo v juliju, vsak Slovenec pa naj bi v povprečju na leto pojedel oziroma polizal več kot štiri litre hladnega užitka.

Celo Lučkarnico boste našli na Bregu 16. Lepotičko na paličici si lahko pustite po lastni izbiri prelliti s čokolado in okrasiti s slastnimi posipi. Sladoled je tako postal tudi dogodivščina, ne samo osvežitev.

OBRAZI IZ OZADJA

Ko naše mestno življenje gladko teče, navadno niti ne razmišljamo o njem. Obrvi privzdignemo šele, ko nekaj ne gre po načrtih. Saj pravijo, da nekoga res ceniš takrat, ko doživiš njegovo odsotnost. Pa naj bo tokrat drugače. Spoznajte skrite obraze, ki dnevno (po)skrbijo, da lepote Ljubljane v vseh porah družbenega življenja lahko uživamo v polnosti.

ŠPELA ZAKOTNIK

KINOOPERATERKA

»Ne skrbi me, da bi naše delo nadomestila umetna inteligenca,« pravi kinooperaterka Mateja Babnik. V nasprotju z velikimi kinodvoranami, kjer je postopek od skeniranja vstopnice do začetka predvajanja filma že skoraj v celoti digitaliziran, je v Kinodvoru na Kolodvorski 13 izkušnja drugačna. »Pri nas bo karto odtrgal zaposleni, kinooperater pa poskrbel, da bodo luči v dvorani ugasnjene z občutkom – v pravem vrstnem redu in ritmu, da se oči privadijo.« Do leta 2013 je filme vrtela še na kolutu in 35-milimetrskem filmskem traku. »V analogni kinematografiji je več ročnega in fizično zahtevnejšega dela. A če bi imela izbiro, bi še vedno vrtela na kolut. Projekcija je prijetnejša za oko, manj nasičena z barvami, to je prava filmska romantika.« V Kinodvoru jo občasno še lahko doživimo.

KNJIŽNIČAR, VOZNIK IN KDAJ TUDI MEHANIK

Jerneju Babniku se kot vozniku Potujoče knjižnice Mestne knjižnice Ljubljana ves čas nekaj dogaja: vsak dan obišče različne lokacije v Ljubljani in širše, skrbi za nabor knjig, pripravlja rezervacije, pa še kakšno popravilo avtobusa opravi, če se po poti zgodi okvara. Pred počitnicami je dogajanje še posebej pestro – bralci knjižnico obiščejo kar s potovalkami, da naberejo dovolj čtiva za poletje. Trenutna letošnja rekorderka si je izposodila več kot sto knjig! Vsi odidejo zadovoljnih obrazov, Jernej jih pozna po imenih in tudi po tem, kaj radi berejo, na podlagi česar pripravi nabor. In ker se tisto, kar dajemo, tudi vrača, s prstom pokaže na polico, polno sladkih darilc. Ne ugibamo, kdo jih je prinesel.

SERVISER

Brez Petra Čamernika, vodje servisne skupine LPP, in velike povezane ekipe bi zelo hitro, verjetno že v nekaj tednih, na ljubljanskih cestah zavladal kaos. Skrbijo namreč za servisiranje več kot 200 mestnih in 67 primestnih avtobusov, pa tudi za to, da brezskrbno vozita Urban in Kavalir. »Čas za redni servis avtobusa je po 30.000 prevoženih kilometrih, to pa se doseže v le nekaj mesecih obratovanja,« razloži. Če ga srečate na ljubljanskih ulicah, vam bo zgolj po registrski številki lahko povedal, za kateri avtobus gre in marsikaj iz njegove tehnične zgodovine. »Poleg rednega in izrednega servisiranja gre vsak avtobus prav vsako noč tudi na čiščenje in grob pregled na stezi. Pogledamo podvozje, pnevmatike in druge ključne sklope,« našteje. Skrbi, da se ne bi varno zapeljali, lahko Ljubljančani res pustimo ob strani.

GLEDALIŠKA REKVIZITERKA

»Kmalu po tem, ko gledališki igralec prebere tekst, stopi v stik z nami. Da lahko opravi svoje delo, potrebuje določene rekvizite. Izberemo jih na podlagi želja režiserja, scenografa in igralcev,« razloži gledališka rekviziterka v SNG Drama Ljubljana Lana Gorenc. Kljub bogatemu fundusu mora kakšen predmet še vedno poiskati drugje - na Bolhi, v Centru ponovne uporabe, nekatere pa, prav rada, izdelata tudi sama. »Trenutno potrebujem petrolejke, ki jih res ni enostavno najti.« Z vidika rekvizitov so predstave sicer bolj ali manj zahtevne. »V Mrakijadi, ki bo na sporedu tudi naslednjo sezono, bomo uporabili čez 300 rekvizitov. Za tako zahtevno predstavo sva potrebna dva rekviziterja, dogajale se bodo tudi spremembe scene v živo. Takrat bo v zaodrju dogajanje res intenzivno - si težko predstavljáš, dokler ne doživiš.«

NARAVOVARSTVENA SVETNICA

Newyorški Central Park je velik 341 hektarjev, londonski Hyde Park 140, območje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib pa obsega kar 459 hektarjev. »Sredi mesta imamo izjemno naravno bogastvo, kjer živi najmanj 3000 različnih živalskih, rastlinskih in glivnih vrst,« pojasni biologinja Mateja Nose Marolt, naravovarstvena svetnica službe Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. »Tu biva ena močnejših slovenskih populacij zavarovane vrste hrošča zahodnega puščavnika. Stoječa debela ob poti na Rožnik smo namestili, da se lahko ohranja in množi.« Njena naloga je, da Ljubljančane po različnih kanalih, publikacijah in dogodkih obvešča, kaj se v krajinskem parku dogaja in kako se ob obisku vesti, na primer, da so psi na povodcih, saj so sicer lahko nevarni srninim mladičem ali labodom. »Naše poslanstvo je varovanje narave in iz tega izhajajo vsi ukrepi.«

Mikroprebivalke mesta – včasih tudi strupene

Poletje prinaša dolge dneve in vročino, v kateri nas reke in jezera kar kličejo k osvežitvi. Ob tem včasih našo pozornost pritegne zelena ali rjavkasta gošča na vodni površini. Za ta pojav so lahko odgovorne cianobakterije – algam podobni mikroorganizmi, ki so izjemno pomemben del ekosistema; proizvajajo kisik, nase vežejo toplogredne pline in zagotavljajo vir hrane za druge organizme. Če se močno razrastejo, pa lahko postanejo tudi škodljive. Nekatere cianobakterije lahko namreč proizvajajo strupene snovi – cianotoksine.

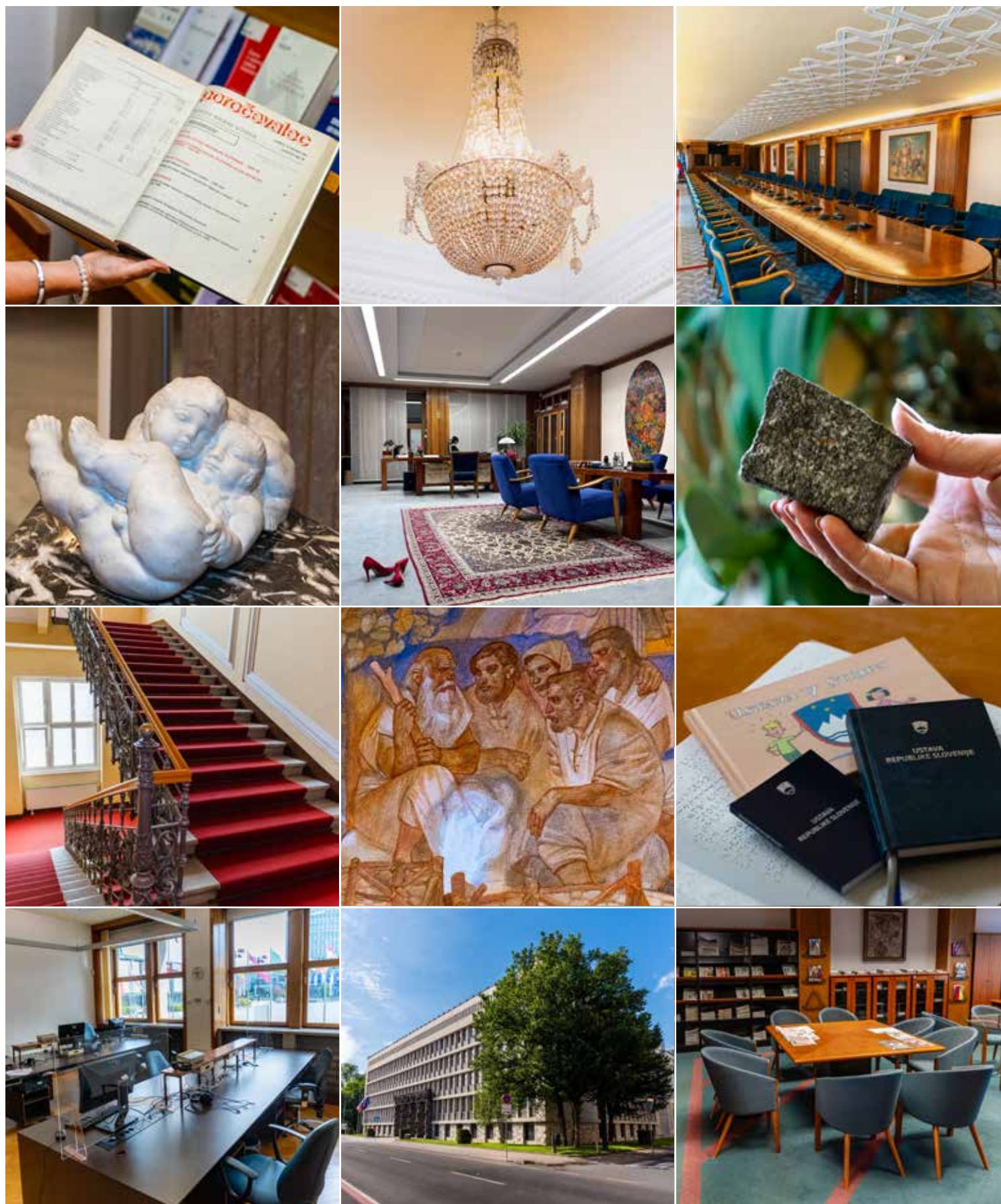
MAŠA ZUPANČIČ, TINA ELERŠEK

① Lansko poletje smo strupene cianobakterije zasledili v potokih Glinščica in Mali graben. Cianotoksini so se v obeh primerih pojavili v zelo nizkih koncentracijah, ki ne bi mogle škodovati živalim ali ljudem. Poleti so najugodnejše vremenske razmere za razrast cianobakterij; temperature so visoke, vodostaj pa je navadno nizek, kar pomeni počasnejši tok vode in bolj skoncentrirana hranila, kot sta dušik in fosfor. V zadnjih letih smo cianobakterije opazili tudi v Koseškem bajerju in ribniku Tivoli, prav tako v nizkih in nenevarnih koncentracijah.

② Cianobakterije lahko prepoznamo kot zeleno ali rjavkasto goščo na površini vode. Vendar pa obstaja tudi več drugih pojavov, ki na prvi pogled spominjajo na cianobakterije in jih zlahka zamenjamo z njimi. To so lahko na primer zelene alge, ki prav tako tvorijo goščo na površini, vendar niso strupene. Poleg tega nas zlahka pretentajo tudi železove bakterije z značilno oranžno barvo, vodna leča, skoncentriran cvetni prah ali pena na vodi, ki je lahko naraven pojav ali posledica onesnaženja.

③ Kratkoročna izpostavljenost cianotoksinom za ljudi ni izrazito nevarna, obstaja pa tveganje za zastrupitev domačih živali, na primer psov, če so koncentracije visoke. Ker je cianobakterije težko prepoznati, na Nacionalnem inštitutu za biologijo priporočamo preventivno ravnanje v primeru gošče na vodi. Takrat pazite na svoje pse, da se v vodi ne kopajo in je ne pijejo. Če se to vseeno zgodi, svetujemo temeljito umivanje s čisto vodo. Pokličite veterinarja, če se pojavijo simptomi: izguba energije ali apetita, bruhanje, opotekanje, krči ali drgetanje, penjenje okrog ust ter pretirano slinjenje ali driska.

④ Da bi imeli boljši pregled nad pojavljanjem cianobakterij v Ljubljani, vas raziskovalci Nacionalnega inštituta za biologijo prosimo, da nam sporočite vsako opažanje gošče na površini vode. Vse potrebne informacije dobite na spletni strani ciano.si, kjer je tudi zemljevid ogroženih območij. Z vašo pomočjo bomo lažje zaščitili zdravje prebivalcev in živali. Če imate kakršnokoli vprašanje, nam pišite na e-naslova na spletni strani ali prek profilov Ciano SLO na družbenih omrežjih Facebook in Instagram, kjer objavljamo tudi najnovejše informacije o pojavu cianobakterij.

PRAVZAPRAV ZDRUŽENI DVE STAVBI

Stavba državnega zbora je stara malo več kot 60 let. Po zamisli arhitekta Vinka Glanza, Plečnikovega učenca, so jo začeli graditi leta 1954 in jo gradili pet let. Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije je v njej prvič zasedala 19. februarja 1959. Leta 1991 so skupščinsko stavbo povezali s sosednjo klasicistično stavbo na Tomšičevi ulici, kjer je bila prva bančna ustanova na Slovenskem, Kranjska hranilnica.

USTAVA KOT TISKAN IN ANIMIRAN STRIP

Za osnovnošolce in vsakogar, ki bi želel člene slovenske ustave spoznati na lahkoten in razumljiv način, je pod ilustratorsko roko Zorana Smiljančiča nastala Ustava v stripu. Glavna junaka Maja in Miha sta ob 30-letnici državnega zbora tudi oživela – s pomočjo zaposlenih v parlamentu in zunanjih sodelujočih so strip animirali. Obe verziji lahko vidite na dz-rs.si.

OSEM VODIČEV ZA ORGANIZIRANE OGLEDE

Državni zbor si lahko ogledate na dnevih odprtih vrat (obrazec za prijavo je na njihovem spletnem mestu). Prav posebno doživetje ob ogledu zaposleni pripravijo jeseni, za dan državnega zbora, in za Poletno muzejsko noč. Letos so obiskovalcem, poleg vseh drugih znamenitosti v stavbi, denimo pokazali, kako je postavljena miza za najvišji protokolarni sprejem v velikem salonu in kako so bile klasične pisarne videti konec petdesetih let. Med večjimi izzivi za nazadnje omenjeno postavitve je bilo v hiši najti še kakšen fikus, ki je nekoč krasil praktično vsako delovno okolje.

Nepolitičen obisk

Mogočna zgradba, mimo katere se pogosto sprehodimo, verjetno pa redko pred njo tudi postojimo ali si jo ogledamo od znotraj. Naša parlamentarna stavba seveda služi predvsem političnemu udejstvovanju, a je hkrati bogat hram umetnosti, literature in zgodovine. Po njenih hodnikih smo zato tokrat stopili s povsem nepolitičnim namenom – odkriti tisto, kar v medijih običajno ne vidimo in ne izvemo.

ŠPELA ZAKOTNIK

Akademska kiparja Karel Putrih in Zdenko Kalin sta ustvarila vhodni portal, kompozicijo figur na pročelju, ki prikazujejo različne segmente življenja: mir, družinsko srečo, otroško igro, industrijo, kmetijstvo in kulturo. Vrh portala je tudi ograja balkona in na skrajni levi strani tri figure deklet z dvignjenimi in sklenjenimi rokami oblikujejo tri vrhove. Enako, zrcalno, na skrajni desni strani roke držijo trije moški – gre za dvakratno simbolno ponazoritev Triglava.

Ob vhodu na Šubičevi ulici 4 nas s širokim nasmehom sprejme Karmen Uglešič, vodja službe za odnose z javnostmi. Po varnostnem pregledu nas najprej popelje v kletne prostore, v specialno knjižnico državnega zbora. »Posebnost naše knjižnice je, da hranimo sejne zapise, ki segajo vse do zapisov, nastalih v kranjskem deželnem zboru. Zanimiva sta jezik in vpogled v to, kako so potekale razprave, tematike pa so podobne tudi danes: zdravstvo, šolstvo, gospodarstvo. Smo eden redkih parlamentov na svetu, ki v 20 minutah do pol ure po seji zapis izgovorjenega že objavi na spletni strani,« razloži Uglešičeva. Knjižnica ponuja v glavnini strokovno politično gradivo, se pa na policah najde tudi leposlovje, že izpostavljeno kot namig zaposlenim za letošnje poletno branje. Sicer si lahko prek medknjižničnih prenosov literaturo sposodi vsak član katerekoli knjižnice; gradiva so vidna tudi v sistemu Cobiss. Pokukamo še v sosednjo čitalnico, kjer se razprostirajo praktično vsi domači mediji, več kot 180 tiskovin. Tudi revija, ki jo držite v rokah, se bere v državnem zboru. Nazaj in po stopnicah navzgor do velikih sejnih dvoran, na stenah so še vedno ohranjene svetlobne table, ki so včasih poslanecem s prižigom napisov sporočale začetek seje. Celotna notranjost parlamentarne stavbe, ki je pod spomeniškim varstvom, je bila izdelana z domačimi gradbenimi materiali. Belokranjski in podpeški kamen, hotaveljski marmor, pa pohorski granit in celo kraški stalaktit se najdejo, poleg seveda domačega lesa – da bo tako, je bilo dogovorjeno že ob začetku gradnje.

Na stenah hodnika v prvem nadstropju visijo portreti predsednikov državnega zbora in na zadnji sliki je aktualna predsednica Urška Klakočar Zupančič. Dovolila nam je hiter obisk svoje pisarne. Se še spomnite rdečih petk, ki so postale simbolno opozorilo, da se morda raje kot z zunanjo podobno ukvarjamo z besedami in dejanji? Za Poletno muzejsko noč jih je predsednica obiskovalcem pustila na ogled v svoji pisarni. Nato si ogledamo veliki salon v prvem nadstropju – danes v njem potekajo protokolarni sprejemi na najvišji ravni in seje delovnih teles, nekoč pa je služil kot protokolarna obednica. »Smo praktično galerija v malem,« se nasmehne Uglešičeva, ko se zagledamo v Jakopičevo sliko sredi salona. Mozaiki, freske, slike, kipi in druge umetnine v državnem zboru so podpisane z imeni velikih slikarjev, kot so Jože Ciuha, Ive Šubic, Marij Pregel in še dolgo bi lahko naštevali. V predverju velike sejne dvorane osupne čez 60 metrov dolga freska slikarja Slavka Pengova, ki se razprostira čez vse stene prostora. Je kot časovnih trak, ki upodablja ključne zgodovinske trenutke in osebe vse od naselitve Slovanov do konca druge svetovne vojne.

Za konec obiščemo še pisarne za novinarje. Naš državni zbor je edina domača ustanova, ki ima za sedmo silo posebej rezervirane prostore za nemoteno delo in tudi radijsko sobo. Umeščeni se poleg delovnih prostorov naše gostiteljice, ki je kot manj ljub spomin v njih shranila tudi granitno kocko. Med študentskimi protesti leta 2010 je namreč pristala v njeni pisarni.

Socialna izolacija in osamljenost imata po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije resne posledice za življenjsko dobo starejših ljudi, njihovo telesno in duševno zdravje ter kakovost življenja. Njun učinek na smrtnost se primerja celo z učinki drugih splošno priznanih dejavnikov tveganja za umrljivost, kot so kajenje, debelost in telesna neaktivnost. V Ljubljani roko pomoči in most med samoto in družbo že 23 let ponuja tudi humanitarno društvo Nikoli sam. Zgrajen na temeljih prostovoljstva, podpira vrednote povezovanja, spoštovanja, sočutja in skrbi za druge. S svojim predanim humanitarnim delom dokazuje, da smo lahko ljudje človek človeku. Društvo z nekaj manj kot 40 člani po večini sestavljajo upokojeni krajani, njegove dejavnosti pa so

pred spanjem. Člani in nečlani, saj članstvo ni pogoj za druženje, se lahko tedensko družijo ob čaju in piškotih, priložnostno ustvarjajo, igrajo družabne igre ali pa se skupaj sprehodijo v naravi. Hkrati se lahko na Bratovševi ploščadi 30 udeležijo tudi risarskih ustvarjalnic ali klekljanja in izdelave idrijske čipke. Za tiste s poskočnimi nogami in glasbeno žilico so na Štefanovi 11 na voljo še srečanja folklorne in glasbene skupine, v sklopu programa Živimo zdravo in srečno pa lahko tedensko obiskujete hatha jogo za starejše in si enkrat na mesec tudi brezplačno izmerite krvni tlak ali preizkusite diagnostiko z radiestezijskim nihalom. V redni ponudbi ne manjkajo niti energijske in druge delavnice, enkrat do dvakrat na leto pa društvo organizira kulturno

njimi so že sodelovali pri letnih prireditvah, tedenskega risarskega ustvarjanja pa se je udeleževalo tudi nekaj mlajših. Če je le možno, se društvo poveže še s Fakulteto za socialno delo, v okviru tega sodelovanja pa lahko študentje z delom s starejšimi opravljajo prakso prostovoljstva.

Srečanja so brezplačna, društveno dejavnost pa vsebinsko in finančno že vrsto let podpirata Četrtna skupnost Posavje in Četrtna skupnost Center. »Prednost imajo tisti programi, kjer evalvacije pokažejo, da so v skupnosti dobro sprejeti, imajo veliko vključenih uporabnikov in se kontinuirano izvajajo,« podpora društvu argumentira Amir Crnojevič, predsednik sveta Četrtna skupnosti Posavje. Sodelovanje je vzajemno,

Malo društvo, veliko srce

ŠPELA KRAJNC

med oktobrom in julijem razpete med dve lokaciji, prostore Četrtna skupnosti Posavje na Bratovševi ploščadi 30 in prostore Četrtna skupnosti Center na Štefanovi 11. Redna tedenska srečanja in delavnice s poudarkom na starejših krepijo njihov občutek vključenosti v lokalno okolje, spletajo socialne mreže in spodbujajo vseživljenjsko učenje.

Najbolj obiskan in po več kot 20 letih že skoraj kulten je čaj ob petih, ki je mnogo več kot samo topel napitek nekaj ur

prireditve, na katero je seveda vabljena širša javnost. V lokalnem domu starejših občanov in knjižnici redno prirejajo razstave svojih ustvarjalnih del, pred kratkim pa so recimo organizirali izlet, na katerem so spoznali splavarjenje.

V društvu se svoje vrste trudijo premešati z mlajšo energijo in s tem stikati medgeneracijske vezi. Biltene z razporedi aktivnosti tako raznašajo po lokalnih skupnostih in svoje dejavnosti oglašujejo tudi v šolah. Z

saj se tudi člani društva aktivno vključujejo v projekte, ki jih organizira četrtna skupnost, kot sta na primer dan sosedov in čistilno-olepševalna akcija Za lepšo Ljubljano.

»Ko si enkrat star in siv, boš videl, tudi ti boš bil,« pravi skladba Jadranke Juras in Trkaja. Nihče ni imun za starost, pa se še prevečkrat obnašamo, kot da smo. Po zaslugi društva, ki že s svojim imenom kaže, da te sprejema z odprtimi rokami, je vedno tukaj nekdo za nekoga. Prostor, kjer nihče ni sam, še manj pa osamljen.

O vrednoti spoštovanja, prepletu starejše in mlajše generacije ter samoti kot najhujšem sovražniku smo spregovorili tudi s predsednikom, idejnim vodjo in ustanoviteljem društva Nikoli sam, Iztokom Kosenburgerjem. V želji po večji svobodi pri organizaciji humanitarnih dejavnosti je pred več kot 20 leti zasnoval društvo, nad katerim bedi še danes.

Kaj ste se naučili v toliko letih humanitarnega dela in dela s starejšimi?

Vse je v tistem spoštovanju, medsebojnem povezovanju in sodelovanju. Pomembno je, da ljudje dobijo občutek, da niso umaknjeni oziroma da so dobrodošli. To dosežemo tudi s tem, ko jih vabimo na aktivnosti. Starost je lahko lepa, če se vključiš v družbo, se ne zapreš in ne postaneš samotni otok v stanovanju med štirimi stenami, ampak dopustiš, da greš v družbo in da družba pride k tebi.

Kako je epidemija vplivala na društvene aktivnosti in občutenje strahu?

Epidemija covid-19 je na nas absolutno vplivala v negativnem smislu. Na začetku sta prišla samo en oziroma dva človeka, ljudje so se enostavno bali. Zdaj se počasi spet vzpostavlja zaupanje. Iz te samote nastane depresija, ljudje dobijo strah in nikamor ne grejo, še v trgovino ne. Samota je najhujši sovražnik za starejše. Moški mogoče še težje prenašajo, da niso več vključeni v družbo, kot ženske, bolj zapadejo v pasivno življenje.

Kaj bi sporočili tako našim starejšim kot mlajšim bralkam in bralcem?

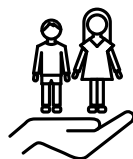
Starost pride, vsi gremo v to smer in z leti nismo mlajši, ampak starejši. Če se predaš temu toku, kako sem zdaj »neuporaben«,

zapadeš v negativno spiralo, ki te vodi v samoto, osamljenost in strah pred druženjem. Ne pustiti, da vas starost preseneti v negativnem smislu, ampak pustite, da se boste počutili mlade – lahko pomagate drugim, recimo tako, da pokažete svoje veščine. Starejši lahko mladim povedo modrost, mladi pa lahko starejše naučijo kaj novega. Da dobijo občutek za spoštovanje drugačnih, starejših, tudi gibalno oviranih, občutek, da lahko pomagajo in da so ti, ki jim pomagajo, veseli te pomoči. To je obojestransko zadovoljstvo. Tudi vi (mladi) boste nekoč starejši in boste potrebovali spoštovanje in pomoč mladih. To je ritem življenja, danes si mlad, že jutri pa star.

Društvu Nikoli sam se lahko s prvim torkom oziroma četrtkom v oktobru pridružite pri katerikoli popoldanski delavnici, ne glede na vašo starost ali znanje. V svoje vrste prijazno vabijo nove obraze, ideje in roke pomoči. Kontaktirate jih lahko prek obrazca na spletni strani nikolisam.si, po e-pošti nikolisam@gmail.com ali osebno v prostorih društva, ko se vrnejo s poletnega oddiha.

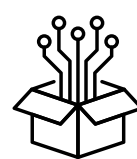
(Okoli) **770**-krat so se v društveni zgodovini že družili na čaju ob petih.

10 let je društvo Nikoli sam uspešno organiziralo in izvedlo tudi počitniško varstvo otrok, a so to kasneje zaradi preobremenitev prepustili Zvezi prijateljev mladine.

(Približno) **35** kulturnih prireditev je bilo že izvedenih pod taktirko društva Nikoli sam.

Društvo je razdeljeno v **5** sekcij (družbeno-humanitarna, kulturno-glasbena, svetovalno-zdravstvena in turistična sekcija ter sekcija za delo z mladimi).

Še na mnoga leta glasbe

S slavnostnima koncertoma v Križankah in na Kongresnem trgu je tik pred začetkom poletja Glasbena šola Ljubljana Moste - Polje praznovala 75 let svojega delovanja. In to naravnost veličastno! Na odru se je kar 250 otrok glasbeno povežalo s svojimi učitelji, sodelovalo pa je še nekaj drugih članov kolektiva. V zboru sta denimo zapeli tudi tajnica in knjigovodkinja.

ROBERT REBOLJ

Ravnateljica Glasbene šole Ljubljana Moste - Polje Mojca Tratar je še vedno polna lepih vtisov s koncertov. »Otrok in kolektiva res ne morem prehvaliti. Zelo sem zadovoljna in hvaležna, da nam je uspelo samostojno izpeljati tako velik dogodek. Ob tem in tudi zaradi tega smo tako povezani in se res dobro razumemo,« se spominja. »Vsi so bili ves čas na odru, čeprav so seveda igrali v različnih skupinah. Ampak tako smo se izognili nenehnim menjavam in jim hkrati omogočili, da vmes tudi malo uživajo v pogledu na številne gledalce in spremljanju sonastopajočih prijateljev. Obenem so s prisotnostjo na vajah, ki so trajale vso pomlad, pripravi odra, na tonskih vajah in generalkah spoznali, koliko truda in najrazličnejših podrobnosti je potrebnih za organizacijo enega samega kakovostnega glasbenega dogodka. Mislim, da si bodo to zapomnili za vse življenje.« Samo prikrimamo lahko.

Glasbena šola Ljubljana Moste - Polje ima sedež Ob Ljubljani 36 na Kodeljevem. Podružnica šole deluje na dveh lokacijah: ena je v Polju na Vevški cesti 1a in druga v Zalogu na Zaloški cesti 267. Pravijo, da je bila v Polju že pred drugo svetovno vojno živahna amaterska

glasbena dejavnost. Uprizarjali so celo operete, delovala sta orkester in pihalna godba. Glasbena šola Moste je bila ustanovljena 1. maja 1949. 1. januarja 1964 pa sta se Glasbena šola Moste in Glasbena šola Polje združili v eno.

Na šoli delujejo otroški pevski zbor, Orffova skupina in pet orkestrrov, poučujejo pa 20 instrumentov in petje. Največkrat želijo otroci sesti za klavir ali poseči po kitari. »Mi pa si seveda želimo zanimanje razširiti tudi na druge instrumente, harmoniko, godala, trobila in pihala, sploh, ker jih potrebujemo za orkestrsko igro,« pravi ravnateljica. Ponosno pove še, da učenci pogosto ostanejo povezani s šolo, tudi ko že zaključijo svoje izobraževanje. Še naprej so vključeni v orkestre in z njimi radi ljubiteljsko sodelujejo tudi v kasnejših življenjskih obdobjih, ko študirajo ali celo že hodijo v službo.

Med številnimi kakovostnimi učitelji javnost morda pozna Evo Kozlevčar, ki je bila nekoč tudi ravnateljica šole, pa odličnega jazzovskega

kitarista Maria Babojelića iz skupine AKA Neomi, Valno Ožbolt, ki igra kitaro pri orkestru Mandolina Ljubljana, in Miho Pinteriča, ki meh harmonike razteguje v Cabaret bandu. Sicer pa so iz nekdanjih učencev zrasli zelo različni glasbeni mojstri, denimo pevec in kitarist Omar Naber, klarinetist Mate Bekavac, harmonikar Janez Dovč, pevec in klarinetist Gregor Budal, ki ga širša javnost pozna tudi kot glas radijske postaje Val 202. Številni njihovi nekdanji učenci so zelo uspešni v orkestrih, zborih in kot priznani solisti tudi na mednarodnih odrih.

In ne nazadnje, koliko glasbenih šol se lahko pohvali s svojo himno in izjemno simpatičnim videospotom, ki otroke in mladostnike vabi v njihove vrste? Na spletni strani gsmostepolje.si ali na Facebooku si pred vpisi v novo šolsko leto oglejte pesem Na krilih. Morda pa bo prav vaš otrok eden od naših naslednjih priljubljenih glasbenikov, ki bo polnil ugledna ljubljanska glasbena prizorišča.

Septembra bo Ljubljana še bolj v znamenju športa kot običajno, saj bo 8. in 9. septembra v parku Tivoli potekal prvi ljubljanski festival športa, namenjen vsem meščankam in meščanom, pa tudi obiskovalcem našega mesta.

V Ljubljani je sicer vsak dan poln športa in rekreacije, saj veliko meščank in meščanov redno skrbi za svojo telesno aktivnost tako na prostem kot v številnih športnih objektih, ki so razporejeni po vsem mestu. Na MOL vseskozi poudarjajo pomen telesne aktivnosti in primerne kondicije za kakovostno življenje, zato veliko pozornosti namenjajo mestni športni infrastrukturi, hkrati pa izvajajo in podpirajo številne programe, s katerimi spodbujajo gibanje. Letos so zasnovali letošnji program Ljubljana je šport, v okviru katerega h gibanju še posebej spodbujajo tiste meščanke in meščane, ki še niso dovolj aktivni. V okviru omenjenega programa septembra pripravljajo osrednji dogodek, prvi ljubljanski festival športa, na katerem se bodo obiskovalci lahko brezplačno preizkusili v različnih športih, spoznali športno ponudbo in si izbrali rekreacijo po svojem okusu.

Dvodnevni festival bo ponudil širok nabor športnih aktivnosti, svoje dejavnosti bodo predstavljali številni ljubljanski športni klubi, zveze in društva. Obiskovalci se bodo lahko preizkusili v različnih športih, od košarke, kolesarjenja, nogometa, odbojke, rokometu, atletike

in juda do gimnastike, golfa, plezanja, smučanja in smučarskih skokov, namiznega tenisa, plesa, teka in joge. Med drugim bodo lahko spoznali tudi urbane športe in manj znani disc golf.

Program v petek dopoldne bo namenjen učenkam in učencem ljubljanskih osnovnih šol, ki bodo ta dan imeli športni dan. Zanje pripravljajo športne postaje, na katerih bodo preverili svoje športne sposobnosti in se seznanili z različnimi športi. V nadaljevanju dneva se bodo s športi spoznavali sodelavke in sodelavci ljubljanskih podjetij in zavodov.

Osrednji del festivala bo v soboto, 9. septembra, ko bo v parku Tivoli ves dan živahno. Organizatorji vabijo obiskovalce vseh generacij, ki želijo aktivno preživeti dan v naravi, v prijetni družbi spoznavati različne športe, se preizkusiti v športnih izzivih in sodelovati na turnirjih, ki jih bodo organizirali športni klubi in zveze. In ker gre šport skupaj z dobro hrano in družbo, na festivalu ne bosta manjkala odlična kulinarčna ponudba ter družabni program, ki ga bo v soboto zvečer zaokrožil koncert Magnifica.

KAJ prvi ljubljanski festival športa
ZAKAJ ker je šport temelj zdravega in izpolnjenega življenja
KJE park Tivoli
KDAJ v petek in soboto, 8. in 9. septembra 2023
KDO otroci, mladostniki, družine, pari, mladi, starejši in vsi vmes
POGOJI UDELEŽBE dobra volja, sproščenost in športni duh
CENA brezplačno
DOGAJANJE celodnevne športne aktivnosti, turnirji, tekmovanja, spoznavanje športov
KAJ ŠE športni in plesni nastopi, obiski športnikov
IN ŠE pestra kulinarčna ponudba, družabno dogajanje, druženje
ČISTO ZA KONEC koncert Magnifica
VEČ INFORMACIJ ljubljana.si

Največji športni dan v Ljubljani

KAJA BENKO

Šport, ki je obnorel svet

Padel je preprosta mešanica tenisa in skvoša, ki se je v nekaj desetletjih iz Mehike razširila po vsem svetu. Tudi v Črnučah so tri igrišča, na katerih se slišijo udarci žogice ob loparje. Odpravili smo se pogledat, kaj je ta nova športna pogruntavščina, in odkrili prav zabavno igro, nad katero se navdušuje mlado in staro.

MIHA ŠTAMCAR

»Tomi, zelo lep park imaš, ampak veš kaj, v Rimu je zelo popularen padel,« je pred štirimi leti v vročih poletnih dneh Tomija Šmuca, nekdanjega slovenskega odbojarskega reprezentanta, po treningu z mladima odbojkarjema Rokom Možičem in Rokom Bračkom, ki sta se v športnem centru Ludus Beach Park na Šlandrovi ulici 11 v Črnučah pripravljala na mladinsko evropsko prvenstvo na mivki, nagovoril italijanski trener Giulio Mosci. »Dobro, Giulio, kaj sploh je padel, sem ga vprašal. Odgovoril mi je, da gre za mešanico tenisa in skvoša in da se igra v steklenih kletkah. Gulio, veš kaj, raje treniraj oba Roka, kar se dogaja v parku, pa prepusti meni,« mu je takrat odvrnil. Toda že dva tedna pozneje je Šmuc podobno zgodbo slišal tudi od poročne priče svojega očeta, ki je Nizozemec, še isto poletje pa mu je bratranec povedal, da je na Švedskem nogometna legenda Zlatan Ibrahimović odprl padel center.

»Postal sem radoveden, zato sem začel googlati, da bi se sploh seznanil s padlom, in ugotovil, da je najbližje igrišče v Gradcu. S prijatelji smo se tja odpravili med epidemijo, da bi ga preizkusili, saj je bil padel eden izmed redkih športov, ki se ga je smelo igrati. Vsi štirje smo bili tako navdušeni, da sem se odločil, da moramo igrišča zanj narediti tudi pri nas,« je ob lepem sončnem popoldnevu začetke padla v Sloveniji opisal Šmuc.

Športni park Ludus Beach Park Ljubljana je sicer znan po prvi slovenski dvorani in številnih zunanjih igriščih za športe na mivki, teniških igriščih, od predlanskim pa tudi po treh igriščih za padel. Velika so 10 krat 20 metrov in na polovici razdeljena z mrežo, ki je na sredini visoka 88 centimetrov, ob straneh pa še štiri centimetre več. Okoli igrišča je do tri metre visoka steklena stena.

Igra se je pojavila leta 1969 v Acapulcu v Mehiki. Izumil naj bi jo Enrique Corcuera, ki na svojem dvorišču ni imel dovolj prostora za izgradnjo dostojnega teniškega igrišča. Težavo je rešil tako, da je okrog premajhnega igrišča zgradil zid, teniške loparje pa je zamenjal z lesenimi za plažo. Verjetno si takrat niti v sanjah ni predstavljal, da bo nekaj let pozneje padel obnorel svet, predvsem Španijo, kjer ga igra šest milijonov ljudi in je po nogometu drugi najbolj množični šport.

»Padel se večinoma igra v dvojicah. Zelo lahko se ga je naučiti in še bolj zabavno igrati. Zanj ni potrebno kakšno predznanje, čeprav se bo seveda v začetku na igrišču lažje znašel tisti, ki je že igral tenis, skvoš ali badminton, kot tisti, ki še ni imel loparja v rokah. Lopar nima strun kot pri tenisu ali skvošu. Izdelan je iz kompozitnega materiala s perforirano površino. Žogica je podobna teniški, le da je nekoliko mehkejša, točkovanje pa je povsem enako kot pri tenisu. S skvošem pa sta si sorodna po stekleni steni, ki obdaja igrišče. Če gre žoga neposredno v nasprotnikov zid, se šteje kot out,« nam je osnove padla na hitro pojasnil sogovornik. Zanimanje za ta šport je tako veliko, da v športnem centru Ludus Beach Park Ljubljana deluje tudi Padel zveza Slovenije, novice o turnirjih pa lahko spremljate na njihovi spletni strani [padel-zveza.si](https://www.padel-zveza.si).

V športnem centru Ludus Beach Park Ljubljana se lahko vpišete v šolo padla, ki jo vodi nekdanji državni prvak v badmintonu Tilen Zalar. Informacije o vpisu najdete na spletni strani [ludus.si](https://www.ludus.si), kjer lahko tudi rezervirate igrišče.

PADEL NAJ BI LETA 1969 IZUMIL MEHIČAN CORCUERA, KI NA SVOJEM DVORIŠČU NI IMEL DOVOLJ PROSTORA ZA IZGRADNJO DOSTOJNEGA TENIŠKEGA IGRIŠČA.

Mesto utripa v ritmih poletja

Poleg Ljubljanskega gradu, Narodne in univerzitetne knjižnice, Tromostovja in Zmajskega mosta so ena najbolj priljubljenih »znamenitosti« našega mesta kulturne prireditve. Poleti iz dvoran, galerij in muzejev kultura poleti na zrak, kjer pokaže svoje najboljše in najlepše perje. Meščani in naši gostje se je lahko v obilici naučimo, saj je dostopna vsakomur, ki pokaže zanimanje zanjo.

NINA KOŽAR

M

ed sobotnimi nakupi na tržnici zaslišimo glasbo. Ne prihaja iz zvočnikov, ampak iz smeri Mesarskega mosta, kjer se že zbira množica radovednežev. S polno košaro solate v rokah smo se pravkar znašli na koncertu Simfoničnega orkestra in Zboru Slovenske filharmonije, s katerim ob začetku poletja Ljubljancanke in Ljubljancane povabijo k vpisu v svoje abonmaje.

Poletje naše mesto še polepša. Kavarne in restavracije pred svoja vrata postavijo mize, za katerimi lahko klepetamo ves božji dan, obiščejo nas popotniki z vsega sveta, ulice, trgi in parki pa dajo prostor najrazličnejšim dogodkom, ki nam krajšajo čas. Nekateri se še spomnimo poletij, ko je bila Ljubljana mesto duhov, zdaj pa dopuste načrtujemo tako, da bi zamudili čim manj dogajanja v prestolnici. Kdo bi si mislil!

Če se vam zdi, da koga dolgo niste srečali, se

v petek popoldan odpravite na Pogačarjev trg, kjer svoje štedilnike in hladilnike prižgejo najboljši mestni gostinci, stopnice pred Stolnico pa prepelavi kakofonija različnih jezikov – in tudi »pogrešanega« boste enkrat našli tam. Ob sredah zvečer se pod bližnjimi arkadami zberejo plesalci swinga, salse, tanga in boogie woogieja, ki se tam vrtijo pozno v noč. Slej ko prej tudi naključni mimoidoči najdejo soplesalca, pa brez skrbi, povodnega moža še ni bilo blizu. Tudi ob četrtrkih je tam živahno. Noč v arkadah je priložnost za najrazličnejše glasbenike, da s svojimi nastopi očarajo obiskovalce, ki v tamkajšnjih barih uživajo vse, kar jim je življenje lepega dalo.

Tujci, ki obiščejo naše mesto, se ne morejo načuditi, koliko zanimivega se pri nas dogaja. Poleg znamenitega Ljubljana Festivala, ki k nam pripelje vrhunske umetnike z vsega sveta,

MOL bo letos kulturi namenila 38 milijonov evrov ali kar okoli 11 odstotkov mestnega proračuna.

Skoraj 4 milijonov evrov MOL nameni nevladnim organizacijam za sofinanciranje programov in projektov s področja kulture.

MOL posameznikom in organizacijam s statusom javnega interesa brezplačno oddaja v najem 248 prostorskih enot.

MOL letno sofinancira tudi projekte več kot 100 ljubiteljskih kulturnih društev.

slovimo tudi po festivalu uličnega gledališča Ana Desetnica, na katerem se zberejo klovnji, lutkarji, komedijanti, akrobati in igralci z vseh vetrov. Svoje predstave so letos uprizarjali na Stritarjevi ulici, Šuštarjevem nabrežju, Fabianijevem mostu, v naseljih Novo Brdo in Španski borci Kašelj ter v cirkuškem šotoru na Ambroževem trgu.

Več kot 40 brezplačnih gledaliških, lutkovnih in plesnih predstav ter koncertov se je letos zvrstilo tudi na festivalu Junij v Ljubljani. Dopoldan in popoldan so se na Kongresnem trgu zabavali otroci in mladina, ob večerih pod zvezdami pa smo si lahko ogledali vrhunske umetniške dogodke. Čast otvoritvenega koncerta je pripadla Big bandu Slovenske vojske pod vodstvom Rudolfa Strnada, svojo zvesto publiko pa imajo tudi Rock mulčki, ki vsako leto na svojem nastupu gostijo priljubljene slovenske glasbenike. Festival se je sklenil na prvi poletni dan s Praznikom glasbe, ki je del mednarodne pobude Fete de la Musique. Instagram in Facebook sta se tisto noč napolnila s posnetki navdušene publike, ki je valovala v ritmih na kar 15 različnih lokacijah po Ljubljani.

Res imamo radi glasbo. Zato se tudi razprostrimo po Parku Sveta Evrope pred Cankarjevim domom, ko tam muzicirajo gostujoči glasbeniki Jazz festivala Ljubljana. Ali pa se odpravimo na enega od koncertov, ki vsako sredo zvečer napolnijo Trg prekomorskih brigad pred Kinom Šiška. Tam bodo do začetka septembra nastopili še Castilho, ki bo prinesel prgišče synth pop

draguljev za srečneže, Gašper Letonja s presunljivo glasno folk tišino in čarovnica intimnih pripovedk Kiki. Kar pogledjte na spletno stran kinosiska.si, če nam ne verjamete.

Čez največji mestni park se podajmo nazaj v center. Po poti se ustavimo Pod turnom 3 v Mednarodnem grafičnem likovnem centru, ki je prizorišče festivala Poletje v Tivoliju. Trajal bo do konca julija, poleg vodenih ogledov po razstavah pa bodo ob torkih tam še koncerti za glasbene sladokusce.

Dobimo se pred Škucem. To je ime festivala, ki bo med 21. in 30. julija ponudil koncerte, predstave, modno revijo, performanse, literarne dogodke in ustvarjalne delavnice. Pa še Knjižnico pod krošnjami lahko obiščete na njihovem notranjem dvorišču na Starem trgu 21.

Če bi si radi malce odpočili od tega hitrega tempa, si v nedeljo okoli 11. ure privoščite kavo v enem od lokalov na Novem trgu in prisluhnite promenadnim koncertom petih ljubljanskih pihalnih orkestrrov. Zagotavljamo vam, da ne boste več dolgo zaspani. Potem pa si v koledar zabeležite še veliko zabavo ob Dnevu križevniškega sosedu, s katero se bomo 1. septembra na Križevniški ulici poslovili od brezskrbnega poletja.

In kaj je skupnega vsem tem prireditvam, ki smo jih naštel? Poleg izjemnih umetnikov, vrhunskih nastopov in odlične družbe someščanov in naših gostov tudi to, da se na vse lahko odpravite brez denarnice. Ljubljana je namreč mesto kulture in prav je, da v njej uživamo prav vsi.

Kultura naj bo dostopna vsem.

MOL si je postavila ambiciozen cilj, da bo Ljubljana postala globalno mesto kulture, po vsem svetu prepoznavno po svoji raznoliki in vrhunski kulturni produkciji, svobodnem umetniškem izrazu, infrastrukturi, ki podpira umetniško ustvarjanje, ter živahnem kulturnem utripu. Po kakovosti, količini in dostopnosti kulturne ponudbe že presegamo primerljiva evropska mesta. Kultura je v Ljubljani postala pomemben del življenja meščank in meščanov. Sloves, ki smo ga pridobili zaradi izjemne kulturne ponudbe, k nam privablja ustvarjalce in obiskovalce z vsega sveta, kar pomembno vpliva tudi na druge gospodarske panoge v mestu. Hkrati pa nas navdihuje in spodbuja našo ustvarjalnost, zato je kultura v Ljubljani dostopna vsem in ni strošek, ampak investicija v našo skupnost.

TEJA IDEJA IN JADRAN LAZIČ NA LJUBLJANSKEM GRADU

V Peterokotnem stolpu Ljubljanskega gradu si do 24. septembra lahko ogledate razstavo igrivih ilustracij našega mesta, ki so delo oblikovalke Teje Ideje. Na njih so s pridihom nostalgije in dobro merico humorja upodobljene znamenitosti, kot so Nebotičnik, Zmajski most, Plečnikova arhitektura in Ljubljanski grad. V grajski trgovini si lahko kupite tudi zvezke in razglednice z njenimi upodobitvami mesta. V Palacijo in Stanovski dvorani pa bodo do 3. septembra razstavljene fotografije slavnih, bogatih in razvpitih, ki jih je posnel prvi jugoslovanski paparac Jadran Lazič. V njegov objektiv so se ujeli pevec Dino Dvornik, košarkar Dražen Petrović, igralke in igralci Elizabeth Taylor, Jodie Foster, Sylvester Stallone, Sigourney Weaver, Johnny Depp, Sofia Loren in fantastični David Bowie.

Gremo plesat!

Kdaj pa bomo plesali, če ne v toplih poletnih večerih? 15. julija bosta didžeja Funkenstein in Udo Brenner, bolj znana kot kolektiv Zeleno sonce, v Gala hali in na letnem vrtu Metelkove na Masarykovi 24 sukala zimzelene slovenske popevkarske klasike in vaše boke v ritmičnih big bandov, zlatega obdobja šestdesetih in sedemdesetih let, pa tudi kakšna novejša pesem se bo zaslišala iz zvočnikov. Zemlja se bo vrtela z Majdo Sepe, Jankom Ropretom, Deliali, Otom Pestnerjem, Hazardi, Marjano Deržaj, Eldo Viler, Ninom Robičem, Belimi vranami in Magnificom vse tja do prvega svita.

Branje v senci drevesnih krošenj

Pred asfaltno mestno vročino se lahko skrijete v eno od knjižnic pod krošnjami, ki so z leti postale prava znamenitost našega mesta. Iz zabojčkov si izberite knjigo in se z njo udobno namestite v prijetno senco dreves. Knjižnice so pri ribniku v parku Tivoli, na Trnovski plaži ob Ljubljani, pod jelkami v Savskem naselju, na notranjem dvorišču galerije ŠKUC na Starem trgu 21, na vrtu Plečnikove hiše na Karunovi ulici 4 in poleg Balinarskega športnega društva Fužine na Brodarjevem trgu 10, letos pa prvič tudi na Rajskem vrtu Muslimanskega centra na Džamijski ulici 10. Več informacij o ponudbi in dogodkih v posameznih knjižnicah najdete na spletni strani knjiznicapodkrosnjami.si.

Dostopni koncerti

Že 35. leto zapored Staroljubljanski zavod za kulturo in Ustanova Imago Sloveniae – Podoba Slovenije pripravljata vrsto poletnih kulturnih dogodkov na visoki ravni, ki jih lahko obiščete povsem brezplačno. Do začetka septembra bodo na različnih prizoriščih v mestu nastopili domači in tuji mladi talenti ter že uveljavljeni izvajalci klasične, jazz in etno glasbe. V Mestnem muzeju na Gosposki 15 boste med drugim lahko poslušali samospelve v izvedbi mednarodno priznanih opernih pevcev Sabine Cvilak in Aljaža Farasina. V Narodni galeriji na Prešernovi cesti 24 bo igrala zasedba Ensemble.si. Sestavljajo jo naši najuspešnejši glasbeniki, ki živijo in delujejo v tujini. Cerkev sv. Jakoba na Levstikovem trgu 2 bo prizorišče koncerta indonezijskega zbora The Archipelago Singers, na Gornjem trgu pa si bodo oder delili številni jazzovski glasbeniki. 24. avgusta pa ne zamudite slavnostne otvoritve festivala Noči v Stari Ljubljani na Novem trgu. Program poletnih koncertov si lahko v celoti ogledate na spletni strani imagosloveniae.net.

Razstava v gibanju

Športno društvo Narodni dom je najstarejše športno društvo v Sloveniji. Letos praznuje 160. obletnico ustanovitve telovadnega društva Južni Sokol, svojo bogato zgodovino in vrednote, kot so medsebojno spoštovanje, solidarnost, prijateljstvo, zavzetost in marljivost, pa predstavljajo na razstavi, ki si jo lahko ogledate v Jakopičevem sprehajališču v parku Tivoli. Med gibanjem, seveda.

V Galeriji Kresija razstavlja Mitja Ficko

Slikar Mitja Ficko je pred kratkim navdušil obiskovalce razstave Z neba v nebo, na kateri je svojo ustvarjalno energijo združil s slikarjem Markom Jakšetom. Zdaj pa se v Galeriji Kresija na Stritarjevi ulici 6 predstavlja s samostojno razstavo novih del z naslovom Babica moje ikebane je ikona. S kolažnim sestavljanjem motivov, likov in znakov raziskuje meje različnih svetov, ravni bivanja in načine slikanja, slika pa je zanj proces med nastajanjem in izginjanjem. Razstavo si lahko ogledate do 27. julija.

USTVARITE MUZEJSKO UMETNINO

Mestni muzej Ljubljana in Galerija Vžigalica iščeta najboljši predlog za začasni mural na dvoriščni fasadi muzejske stavbe na Gosposki ulici 15. Z njim bi radi okrasili zid, ki v atriju zaključuje pohodno streho, pod katero je hodnik v podzemlje. Umetniki imate pri izbiri motiva proste roke, navdih pa lahko črpate iz zgodovine Ljubljane ali stavbne dediščine Turjaške palače, v kateri ima muzej svoje prostore. Na razpis se lahko prijavite do 15. septembra, več informacij pa najdete na spletni strani mgml.si.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

BEŽIGRAD

Skuham te, pojem te

Skuham te, pojem te je serija sredinih kuharskih pustolovščin, kjer preizkušamo nove recepte, recikliramo stare in se učimo, kako smiselno uporabiti sestavine v kuhinji. Več na mladizmaji.si/program. Vsako sredo med 15. in 17. uro Mladi zmaji Bežigrad, Vojkova 73

CENTER

Dan odprtih vrat Esperantskega društva Ljubljana

26. julij, svetovni dan esperanta, praznujemo letos z dnevom odprtih vrat. V naših prostorih na Grablovičevi 28 bomo pripravili razstavo knjig ter predstavitev esperantske knjižnice in arhiva. Za mlajše obiskovalce bo na razpolago kotichek z igrami in učnim gradivom. Za starejše bomo ob 11. uri izvedli uro študijskega krožka. Sicer pa bomo malo delali in malo klepetali, tudi prigrizkov in tekoče osvežitve ne bo manjkalo. 26. julija od 10. do 16. ure Grablovičeva 28

JARŠE

Mala re.ciklarnica in Podobovanja - Društvo GUMB

Mala re.ciklarnica: Že poznate ribone? Če jih še niste videli ali celo niste slišali zanje, se nam pridružite na ustvarjalni delavnici Riboni, kjer bomo raziskovali podvodni svet,

se zamislili nad onesnaženostjo oceanov in iz odpadne plastike izdelovali barvita morska bitja.

Podobovanja: Na delavnici Leporelo bomo iz raznolikih papirjev ustvarili kratke in dolge, ozke in široke zgibanke. Na njih bomo s svinčniki, barvicami in voščenkami narisali serijo risb. Nastale bodo v harmoniko zgibane knjižice – leporele.

Delavnice so namenjene otrokom in mladim od šestega leta dalje, dobrodošli so tudi starši. 27. julija od 10. do 12. ure (Riboni) 3. avgusta od 10. do 12. ure (Leporelo) Knjižnica Jarše, Clevelandska ulica 17-19

POLJE

Planinska izleta

Planinsko društvo Polje vabi na planinska izleta na Viševnik (2050 m) in na Veliki vrh v Košuti (2088 m). Na oba cilja vodi lahka označena pot. Dodatne informacije in prijave: 041/399 011, tomazstrazar@gmail.com. 29. julija (Viševnik) in 26. avgusta (Veliki vrh) Zbirno mesto: pred pošto v Polju

POSAVJE

Koncert vokalne skupine Pushluschtæ

Petkov poletni večer bo popestril koncert tako imenovanega vokalnega osmerca brez krčmarja, ki se bo iz zimskega spanca prebudil na 18-letnico delovanja

in nam zapel svoje največje uspešnice.

14. julija od 19.30 do 22. ure Savlje 101, dvorana

SOSTRO

Predstavitve biodinamične zeliščne kmetije

Društvo za biodinamično gospodarjenje Ajda Sostro vabi na predavanje z naslovom Predstavitve biodinamične zeliščne kmetije, ki ga bosta imeli Majda in Katja Temnik. 19. julija ob 19. uri Sedež ČS Sostro, Cesta II. grupe odredov 43

ŠIŠKA

Pop up v Šiški

V Četrtnem mladinskem centru Šiška med počitnicami poteka mnogo brezplačnih aktivnosti. Radi igramo na inštrumente, se posladkamo s sladoledom, osvežimo z ledenim čajem, ustvarjamo filme, igramo različne družabne igre, ustvarjamo z barvami, organiziramo turnirje ročnega nogometa, namiznega tenisa, frizbija in bejbola ali pa le počitniško lenarimo. Aktivnosti so namenjene mladim od 14. do 29. leta. Več na mladizmaji.si. Od ponedeljka do petka med 14. in 19. uro ČMC Šiška Mladi zmaji, Tugomerjeva 2

ŠENTVID

Razstava Danila Cedilnika Dena

V galeriji Guncle na Kosijevi 1 je na ogled razstava likovnih del našega sokrajana in priznanega slikarja Danila Cedilnika Dena. Vsak četrtek do 28. julija med 17. in 19. uro, za ogled po dogovoru pokličite 031/662 822 Galerija Guncle, Kosijeva 1

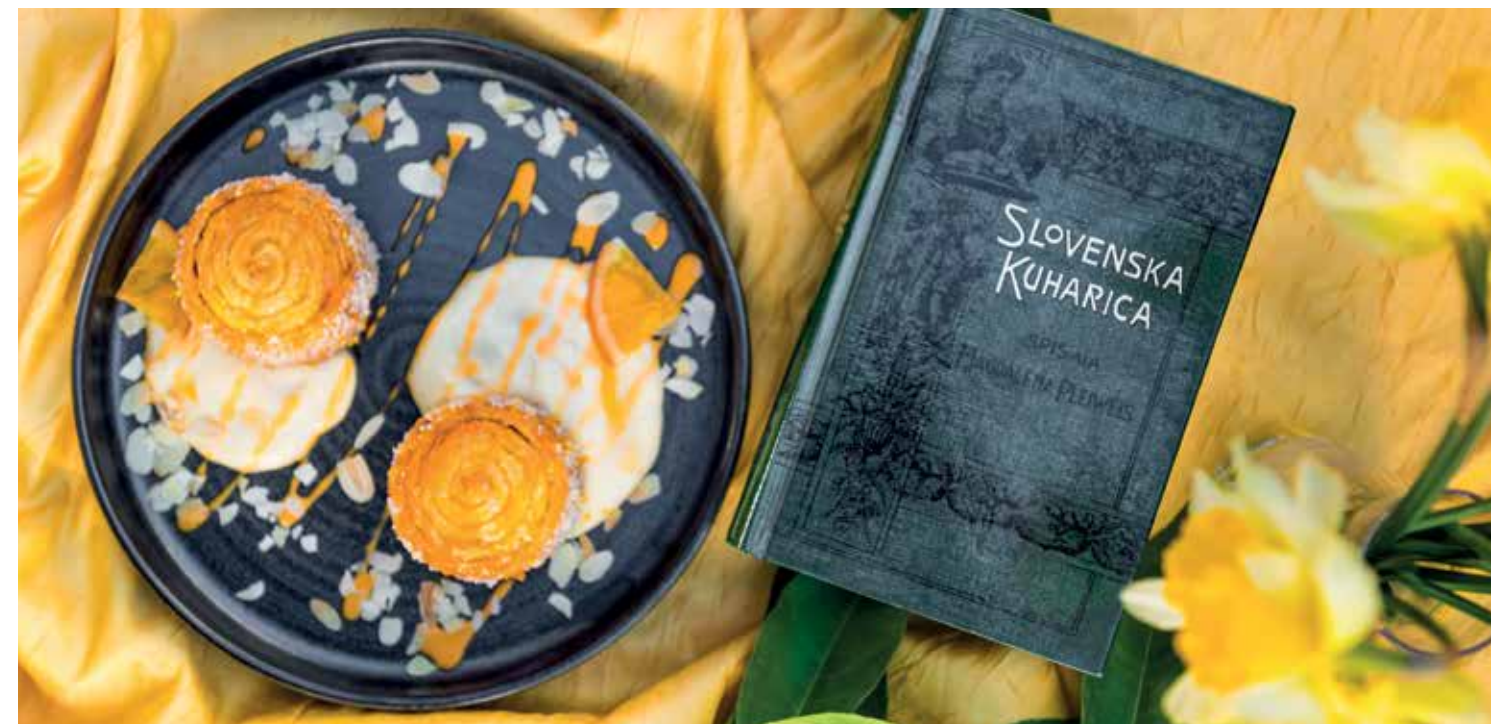
VIČ

Tradicionalni koncert MetalWitch

Četrtna skupnost Vič organizira tradicionalni koncert MetalWitch. 9. septembra ob 17. uri Pred Gasilskim domom Prostovoljnega gasilskega društva Kozarje, Cesta na Ključ 56

Novice, različne informacije, pa tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtnih skupnostih na območju MOL so na spletni strani ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/cetrtno-skupnosti-v-ljubljani.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.

Tradicionalni ljubljanski štrukelj po novem

Ljubljana ima novo kulinarico poslastico. No, ne povsem novo. Pravzaprav je obujena iz starih časov, ko so jo zaradi njenih dragocenih sestavin jedli le ob slavnostnih priložnostih. Danes si lahko rečemo, da je vsak lep dan slavnostna priložnost, in se s sladkim pomarančnim štrukljem nagradimo v eni od mestnih kavarnic.

NINA KREUZER

Zamislite si čudovito hrustljivo, ravno prav sladko in krhko zlato rumeno pecivo, napolnjeno z okusno kombinacijo pomarančne kreme in marelične marmelade. No, prav takšen je ljubljanski štrukelj, ki je po sestavi različica avstro-ogrske sladice, znane pod imenom osje gnezdo oziroma Ferdinandovi krofi ali »fernandeljni«. Recept za krhki zvitek je prvotno zasnovala Magdalena Knafelj Pleiweis, širši javnosti pa ga je predstavila v izvirni Slovenski kuharici, izdani leta 1868. In če morda niste vedeli, je izraz štrukelj prvič uporabila sestra Felicita Kalinšek,

ki so ji na začetku 20. stoletja zaupali pripravo šestega ponatisa Slovenske kuharice. Pomaranče v tistem času niso bile dostopne prav vsem, zato se je ta sladica v meščanskem okolju pripravljala le ob posebnih priložnostih. Takratni recept se je tako zapisal v dediščino našega glavnega mesta.

Štruklji so sicer ena najbolj značilnih jedi slovenske kuharice, posebej v osrednji Sloveniji ter na Dolenjskem in Gorenjskem. V mestnem okolju so nekdaj veljali za praznično sladico, danes pa so lahko pripravljene kot sladica, priloga ali glavna jed, ki jo jemo ob vsakdanjih priložnostih ali praznikih.

Sodobno različico znamenite ljubljanske sladice so konec pomladi v kavarni Be Trendy predstavili zaposleni in dijaki Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana. Oblikovali sta jo slaščičarski mojstri Francka Mršnik in Stela Špoljar. Ta zadnja je ob tem povedala, da si priložnost za prenovu recepta obe štejeta v veliko čast, in dodala: »Zasluge pa gre do tudi našim dijakom, ki so bili še kako vključeni v proces izdelave. Štrukelj je rezultat našega sodelovanja.« Dijaki so v sklopu praktičnega izobraževanja postopek opazovali, dali svoje mnenje in se v izdelavi štruklja večkrat preizkusili tudi sami. Prenovljeni recept s harmoničnim mešanjem tradicionalnega in

sodobnega prinaša nepozabno kulinarico doživetje. Slaščičarki sta si prizadevali, da bi ostal pristen, a sta mu skupaj dodali kanček inovativne modernosti. Prilagodili sta količino sestavin in postopek priprave. Štrukelj iz kvašenega listnatega testa spominja na vrtnico, saj ga narežejo že pred peko in spečejo v modelčkih. Veliko pozornosti sta mojstri namenili ujemanju okusov. Pripravljene sladice sta dodali vaniljevo kremo s pridihom pomaranče, pomarančno skorjico in ganache iz pomarančne čokolade ter jo popestrili še s popraženimi mandlji, ki so tudi v izvirnem receptu. Novi recept sta vsekakor ustvarili tako, da premami tudi tiste z najzavetnejšim okusom.

S pomarančnim ljubljanskim štrukljem se lahko posladkate v čajnici Primula v botaničnem vrtu na Izanski cesti 15, kavarni in restavraciji KULT316 na Prušnikovi ulici 74 in v kavarni Be Trendy na Hradskega cesti 11. O edinstveni sladici pa si lahko več preberete na spletni strani bic-lj.si/ljubljanski-strukelj.

Nova Urbana.

Mestna občina
Ljubljana

V žepu Ljubljana.

ENOSTAVNO. HITREJE. BOLJE.

- Brezstična validacija v bližini validatorja preko Bluetooth tehnologije.
- Polnitev dobroimetja neposredno s plačilnimi karticami.
- Nakup terminskih vozovnic.
- Lažje načrtovanje poti in spremljanje prihodov avtobusov na postajo v realnem času.
- Plačilo vožnje z avtobusom za več oseb in več območij.
- Odpiranje zapornic ob vstopu na zaprta parkirišča in garažne hiše ter brezstično plačilo parkirnine.
- Brezstična uporaba storitev P+R parkirišč.
- Ogled zgodovine voženj, parkiranja in polnitev.

Mestna
mobilnost
v novi aplikaciji
Urbana

